

**EL POU
DE LA
GALLINA**

Núm. 397

elpou.cat | 4,50€ | maig 2023

**REVISTA MANRESANA
D'INFORMACIÓ I OPINIÓ**

FEM UN CAFÈ AMB ALCALDABLES

+
L'entrevista a
Josep Forradellas,
trompetista
i cantant
d'orquestra

36è ANIVERSARI

Projecta el teu futur!

Vine a les Portes Obertes

Dissabte,
6 de maig de 2023
Durant tot el dia

Inscriu-te i visita'ns

Coneix la nostra oferta informativa

Graus universitaris

Infermeria
Fisioteràpia
Podologia
Logopèdia
Podologia - Fisioteràpia (doble grau)
Odontologia
Medicina
Mestre d'Educació Infantil
Administració i Direcció
d'Empreses (ADE)
Gestió de la Societat Digital
(grau aprovat per AQU i pendent de validació per la DGU)

Campus Professional (CFGS)

Pròtesis Dentals
Educació Infantil
Administració i Finances
Comerç Internacional

Postgraus, màsters i cursos d'especialització

Servei d'idiomes

Programa d'extensió universitària per a majors de 55 anys (USènior)

UMANRESA

No tornar a perdre el tren

En l'àmbit de la restauració, hi ha brames que difícilment se superen. Si corre la veu que un establiment és car, brut, té producte de mala qualitat o serveix lent, és complicat capgirar la tendència. La campanya d'una part dels partits que es presenten a les eleccions municipals d'aquest maig explota, en clau manresana, algunes d'aquestes brames. I, com l'essència de moltes d'elles, la base d'alguns argumentaris és real. No tot són *fake news* al voltant de problemàtiques convivencials, d'habitatge, de bosses de pobresa i degradació o de planejament urbanístic. Una altra cosa és que els programes dels i les alcaldables plantegin solucions, almenys a curt i mitjà termini. Presentar-se com a alternativa al govern de l'últim mandat desconeixent quina és la capacitat transformadora real que té l'Ajuntament és enganyós. No és qüestió d'anorrear les il·lusions i l'esperit de canvi i, encara menys, l'empenta que ha d'impulsar ERC, el rival a batre a les urnes, a combatre el compàs somort en el qual moltes vegades es belluga la ciutat, que només s'interromp per extravagàncies urbanístiques i oportunitats perdudes en el camp de la promoció turística i econòmica.

Ara bé, cal ser conscients que la majoria dels problemes candents en el camp de la mobilitat, la transformació urbana, el model econòmic i comercial, l'equilibri entre barris, les comunicacions amb la resta del territori... són estructurals i fa anys que s'arrosseguen. Les gestions del dia a dia acostumen a ser pegats que ajornen canvis més profunds. A la llarga, són els estalvis que es mengen les estovalles. El que sí que sembla estratègic és un pla global, de consens, que abasti tots els partits del Ple i desperti la ciutat de la letargia en què sembla estar instal·lada. La capitalitat de Manresa –la comarcal i la del centre del país– ha de ser l'eix vertebrador que permeti enfil·lar un seguit de reptes que despleguin el potencial de la ciutat. Per ser i creure's important. Un referent, d'una vegada per totes, per a la resta de municipis de l'entorn. Un far indiscutible per sobre de les *excel·lències* de Vic, Girona o Igualada, les *alternatives* a qui molts manresans citen per subratllar la feina ben feta en contraposició a la immobilitat granítica de Manresa. En definitiva, una empenta per no tornar a perdre el tren.

El cant coral, a debat al Casino

El dia 5 d'abril, es va fer una nova taula rodona, dins del cicle *Temes del Pou*, a la Sala d'Actes del Casino, sobre *El cant coral a Manresa*, amb la intervenció de Rosa Maria Ortega, directora de corals i regidora d'Infància, Joventut i Persones Grans de l'Ajuntament de Manresa, i Pep Torras, músic i director de corals. Durant l'acte es va presentar la revista d'abril, que dedicava el tema central a parlar amb una quinzena de corals que hi ha a Manresa i les poblacions de l'entorn.

El Pou organitza el debat electoral

Com cada quatre anys, la revista El Pou de la gallina i la Federació d'Associacions de Veïns de Manresa organitzen el debat *Nou preguntes per a nou candidats*, que comptarà amb la presència dels caps de llista de les formacions que es presenten a les properes eleccions municipals a Manresa. L'acte es farà el dimecres 3 de maig, a l'auditori de l'Espai Plana de l'Om, a les set del vespre.

Lliurament dels premis Oleguer Bisbal

Després del debat, es lliuraran els vint-i-vuitens premis Oleguer Bisbal als manresans més manresans, al mateix auditori de la Plana de l'Om, a les vuit del vespre. Recordeu que encara sou a temps de fer-nos arribar, abans del 28 d'abril, la butlleta per escollir les persones que considereu mereixedores dels premis d'enguany. Podeu fer-nos arribar el vostre vot entrant al nostre web (elpou.cat) o deixant la butlleta a la nostra redacció.

Més canvis a la revista

En aquest número especial de Sant Jordi, commemoratiu del nostre 36è aniversari, el lector trobarà alguns canvis, que tindran continuïtat. A la nova pàgina de l'il·lustrador Jaume Gubianas estrenada el mes passat amb el nom de *Postals urbanes*, s'hi afegeixen les seccions *Àlbum de visites*, on cada mes es parlarà amb una persona rellevant que visita la ciutat i que debuta amb l'actriu Judit Martín, i *800 paraules*, una pàgina d'opinió més extensa, de caràcter

rotatori, que completarà la doble pàgina habitual, la qual pren ara el nom de *Favets i tremendes* i destina la segona pàgina a plomes femenines. Amb la incorporació d'aquests nous formats, l'equip de redacció vol continuar avançant en la posada al dia de la publicació, que es renova any rere any amb la confiança dels lectors.

P

Associació cultural El Pou de la gallina

President: Jaume Puig

Vicepresident: Ramon Fontdevila

Secretària: Lourdes Muñoz

Tresorer: Francesc García

Vocals: Joan Cals, Carles Claret, Josep Maria Mata, Lluís Matamala, Josep R. Mora, Montse Rosell, Jordi Sardans, Teresa Torra i Joan Vilamala.

Redacció, administració, publicitat i subscripcions:

Carrer Sobrerroca, 24, baixos
08241 - Manresa
Telèfon: 93 872 50 18
www.elpou.cat
elpou@elpou.cat

Revista fundada el 1987

Membre de l'Associació

Catalana de la Premsa Comarcal

Premi Tasis Torrent 1991

Coordinador: Jordi Sardans

Cap de redacció: Carles Claret

Redacció: Jordi Estrada, Marta Jorge, Josep M. Oliva, Alba Pararols, Marc Prat, Ferran Sardans.

Disseny: Jana Fontdevila i Erques Torres

Maquetació: Jana Fontdevila

Portada: Alcaldables manresans a la redacció d'*El Pou*. Foto: Francesc Rubí

Fotografia: Jordi Alavedra, Joan Closas, Francesc Rubí, Marc Prat.

Col·laboradors: Isaac Bosch, Maria Camp, Llorenç Capdevila, Jordi Casas, Ignasi Cebrian, Cercle Artístic de Manresa, Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Manresa, Laura Estrada, Eva Forn, El Galliner, Josep Girabal, Jaume Gubianas, Robert Martí, Josep M. Mata, Javi Oviedo, Maria Picassó, Quaderns de Taller, Eudald Tomasa, Erques Torres, Laura Vidal, Joan Vilamala, Marc Vilanova, Lluís Virós.

Administració:

Marc Prat

Expansió publicitària:

Publicitat Clarena

Urgell, 38. Tel. 93 872 43 86

Impressió:

INOM, SA. Era de l'Huguet, 7.

Tel. 93 878 41 20

Distribució:

Sobrerroca Centre SL.

Tel. 93 873 92 34

Dipòsit Legal:

B-13.528-1987

ISSN: 2253-6647

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Les col·laboracions que apareixen signades a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'*El Pou de la gallina*

Noves edificacions davant l'escola Ítaca

Els entorns naturals ens fan sentir en pau i treuen el millor de nosaltres. Les persones ens mereixem treballar en un entorn amable i els espais verds ho fan possible, però no totes les feines ho permeten i menys en una ciutat 100% construïda, que no és el cas de Manresa, que encara té alguns emplaçaments lliures d'edificacions. Però si hi ha subjectes especialment sensibles a ser mereixedors d'aquest ambient natural, sens dubte, són els infants. Recentment s'ha anunciat un projecte de noves edificacions en un terreny cedit per l'Ajuntament, on ara hi ha uns horts i vegetació. La construcció tindrà equipaments per a la ciutadania i entre altres edificacions també comptarà amb un bloc de 7 pisos d'habitatges a una distància aproximada de menys de 15 metres d'una escola pública, de les seves aules i de la visió dels infants. A aquest pla parcial, que fa més de 10 anys que està signat, de res no li ha valgut les desenes de reunions que escola i família han fet amb l'administració per aturar-lo, ni tan sols per rebaixar un sol pis d'aquesta edificació de set, que comportarà inevitablement la pèrdua de vista i d'un entorn rural-urbà per a l'escola i el barri.

L'escola, que es va edificar sobre uns terrenys on no hi havia cap estructura alta, a excepció dels pisos de la carretera del Pont de Vilomara, estava envoltada d'un entorn verd, humà, rural. Som a 2023 i ara es vol modificar el paisatge, per deteriorar-lo i per restar qualitat a les hores que els infants passen al centre. De nou la innocència d'esperar que el diàleg podria canviar alguna cosa davant una administració sorda, i de nou un cas on s'evidencia que els infants no són tan importants. Això sí, projectem un nou emplaçament per a les universitats, educació postobligatòria (estil campus, amb zona verda, amable, ampli, bonic). Sembla que l'educació obligatòria costejada amb diners públics no pot tenir aquesta sort, ni adults amb una mirada respectuosa cap a les seves criatures, ni adults conscients de

la importància d'oferir-los un entorn adequat a les seves necessitats. Com volem posar els infants al centre, si ni tan sols ens plantegem no deteriorar o millorar els entorns escolars? Com pot ser que Manresa es consideri amiga dels infants? No ens agradaria que totes les escoles de Manresa poguessin gaudir d'unes vistes com les de l'escola La Séquia, Muntanya del Drac o el Puigberenguer? En escoles que són al mig de la ciutat, com Renaixença o Bages, seria gairebé impossible però amb les que encara no està tot perdut i les que encara s'han de construir no ho podem tenir en compte? Les escoles d'arreu, com els grans monuments, haurien de tenir un emplaçament especial, pensat, verd, amable, no haurien de quedar enclotades en l'anonimat d'un equipament més. L'urbanisme en sap molt de requalificar entorns i dotar-los d'importància quan interessa. Encara som a temps de desplaçar tot aquest projecte a un espai que no tingui cap centre educatiu a tocar de les parets, on la repercussió sigui menor. Realment no és possible? Les famílies de l'escola no ens quedarem amb els braços plegats veient com destrueixen un entorn que ara és verd. Dirigents polítics, l'entorn també educa. Rectificar és de savis! Volem que es cerqui un nou emplaçament a tots aquests serveis tant necessaris per a la ciutat i volem que dins d'aquell espai hi continuï creixent els horts i s'ordeni l'espai naturalitzat, amb vorera ampla per al pas de vianants. Ja fa anys que estudis i llibres parlen d'aquesta «separació perillosa entre els infants i els espais naturals». De fet, existeix l'especialitat de psicologia ambiental on s'estudia com afecten aquestes diferències d'entorn en l'aprenentatge dels infants. Com deia el pedagog Loris Malaguzzi, «L'ambient és el tercer educador». No pot ser que continuem decidint l'espai urbà del segle XXI amb criteris del segle XX. Un equipament educatiu no és qualsevol equipament. Si triem i cuidem l'entorn dels infants tindrem un infants i uns educadors amb més benestar. No és anar en contra del projecte, és buscar-hi un nou emplaçament.

*Yolanda Delgado-Alcántara
i més famílies de l'escola Ítaca*

EL POU DE LA GALLINA

Número 397 - Maig 2023

De mes a mes 6

Àlbum de visites: Judit Martín 8

800 paraules
Carles Claret 10

Favets...
Josep M. Oliva / Jordi Sardans 12

...i tremendes
Marta Jorge / Àngels Fusté 13

Fem un cafè amb alcaldables 14

Renata Marciniak. Polònia 28

Innovació i tecnologia 30

Saps què menges? 32

Forns de calç de Cal Rogent 34

Com canviar el món 36

L'Entrevista a Josep Forradellas 38

Espai d'art 43

Rosa 44

Lèxic a la manresana 46

Obres del Mercat del Puigmercadal (1986) 49

Propostes 50

Edifici de l'acadèmia Central 51

Fanal de cua
L. Capdevila / E. Tomasa 44

el Cul del Pou 45

La Setmana Santa es renova

2 d'abril. La Festa del Banderer dels Armats i la recuperada Processó del Silenci enceten la Setmana Santa, després del pregó de l'escriptor Genís Sinca el dia 29 de març. La comissió organitzadora porta també la Polifònica de Puig-reig a la Seu i clou la celebració amb la Processó del Divendres Sant, on destaquen la Dansa de la Mort i la Moixiganga.

Instal·len noves pantalles a les parades de bus

4 d'abril. L'Ajuntament de Manresa instal·la 27 noves pantalles a les parades de bus, on es pot seguir l'horari de pas a temps real.

Mor Joan Parcerisa

5 d'abril. L'empresari Joan Parcerisa Rodellas mor als 79 anys. President de la UBIC manresana i primer president de l'Agrupació de Botiguers i Comerciants de Catalunya, havia encapçalat també la comissió organitzadora d'ExpoBages entre el 2000 i el 2002.

Tornen les caramelles

8 d'abril. Una cinquantena d'infants i joves de l'Esplai Safa de la Sagrada Família porten un any més les caramelles als carrers del barri. Els joves de Viladordis també porten el Dilluns de Pasqua a les cases del nucli les seves cançons i danses.

El Baxi es manté viu

12 d'abril. L'ajustada victòria davant el Lenovo Tenerife

(85-83) permet al Baxi Manresa mantenir-se viu a la Champions. D'altra banda, amb la victòria contra el Coviran Granada el 16 d'abril (86-77) el club fa un gran pas en la lluita per la permanència a la Lliga.

Renalias recrea la platea del Kursaal

12 d'abril. El Kursaal es converteix en una gran sala de jocs, on El Galliner i el Club de Joc del CAE organitzen una partida popular de *Take a Seat*, un joc de taula creat pel manresà Ferran Renalias i el barceloní Eloi Pujadas, que triomfa arreu.

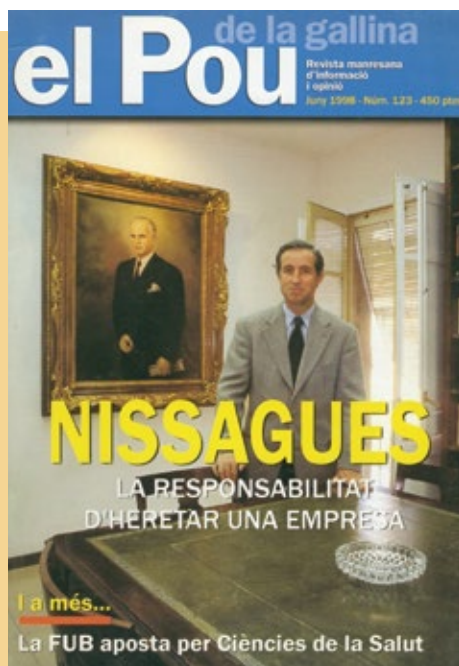
Una monografia recorda el Grup 13

13 d'abril. Ovidi Cobacho, Josep M. Freixa i Francesc Fontbona presenten a la casa Lluvià l'estudi *Amistat, vocació, tradició*, que el grup de recerca Grehvat.0, de l'Institut Cal Gravat, dedica al col·lectiu d'artistes manresans Grup 13.

El Miami evoca la Manresa de cine

13 d'abril. Una taula rodona sobre *Manresa gran plató de cinema i la implicació ciutadana*, enceta el cicle organitzat per Manresa Film Office i el Miami al restaurant, abans de l'estrena de la pel·lícula *Marlowe*. El cicle continua amb dos debats més els dies 20 i 27.

fa 25 anys

Parlaven els hereus empresaris

El número de juny de 1998 de la revista publicava el reportatge central, elaborat per Carles Claret i Isabel Luna, que analitzava les empreses familiars de la ciutat i els reptes del traspàs generacional al davant de negocis de diferents sectors. Nous empresaris com Ignasi Llobet (Supermercats Llobet), Ignasi Perramon (Perramon i Badia), Josep Piñot (Framun), Òscar Pujol (Pujol Muntalà) o Valentí Roqueta (Bodegues Roqueta) explicaven a la revista com havien afrontat el relleu i com veien el futur.

La revista encetava el cicle Temes del Pou

El dia 28 d'abril, en l'onzè aniversari d'*El Pou de la gallina*, l'alcalde Jordi Valls encetava a la casa Lluvià el cicle Temes del Pou parlant d'*Aparcar a Manresa*. El dia 13 de maig, obria les portes la funerària Fontanova, propietat de Jaume Fontanet i Alfred Sunyé. Tres dies més tard es presentava al Conservatori l'Orquestra Transversal de Catalunya, amb músics de Lleida, Manresa, Vic i Girona. El dia 18, tancava la 18a ExpoBages, amb l'actuació de Josmar. El dia 20, el president Pujol inaugurava la tercera Jornada d'Economia amb un discurs on demanava suport del col·lectiu empresarial per resoldre el problema del finançament. I l'endemà es presentava la nova Fundació Sociosanitària de Manresa, que integrava la Fundació Assistencial del Bages i l'Hospital de Sant Andreu.

Òmnium reviu els 50 anys al Casino

14 d'abril. S'inaugura amb una taula rodona l'exposició itinerant *Mig segle de lluita per la llengua, la cultura i el país*, sobre els 50 anys d'Òmnium al Bages i el Moianès, que es pot visitar fins al 30 d'abril a l'Espai 7 del Casino.

Batecs porta la dansa al centre

16 d'abril. La cinquena edició del festival de dansa de Manresa porta quinze propostes de dansa a diversos escenaris, des del centre històric a indrets com el Casal de les Escodines, amb l'objectiu d'arribar a més públic.

Un miler d'inscrits a la Marxa del Pelegrí

16 d'abril. La vuitena edició de la Marxa del Pelegrí aplega un miler d'inscrits per a la caminada centrada en el darrer tram del Camí Ignasià, en les tres opcions de 26, 15 i 8 quilòmetres.

Thierno Diallo, bonze europeu en paral·leles

16 d'abril. El gimnasta manresà de l'Egiba Thierno Diallo es penja la medalla de bronze a la final de paral·leles del Campionat d'Europa de gimnàstica artística disputat a la ciutat turca d'Antalya.

Thierno Diallo, entre el seu entrenador Xavi Casimiro i la seva companya de club i selecció Laia Font (arxiu particular)

Victori preestrena 'Tu también lo harías'

18 d'abril. El cineasta manresà David Victori assisteix a la preestrena de la sèrie *Tu también lo harías*, rodada a l'Anònima i en diversos carrers de la ciutat, que arriba a la plataforma Disney+ el 26 d'abril.

La ciutat viu una de les primaveres més seques

18 d'abril. Manresa, com tot el país, viu els mesos de març i abril més secs des del 1994, ja que a l'hora de tancar l'edició de la revista no havia caigut ni una gota d'aigua durant el període. La situació obliga a restringir, excepcionalment, l'aigua destinada al regadiu.

Jordi Sardans

Noves pantalles a les parades de bus

La decisió de l'Ajuntament de Manresa d'instal·lar 27 noves pantalles digitals a les parades de l'autobús urbà de Manresa és una bona notícia, ja que s'aprofita el finançament dels fons europeus Next Generation, amb una subvenció de 232.942 euros, en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència per donar solució a problemes reals i concrets de la ciutadania, que sobretot persones grans i de classe treballadora agraeixen. Aquestes pantalles, algunes de grans dimensions com les instal·lades a l'estació d'autobusos, a l'interior de l'estació de Rodalies Renfe, a l'hospital de Sant Joan de Déu i al carrer Guimerà aporten informació en temps real de les diverses parades del bus. Aquestes 27 noves pantalles més les 16 que ja existien fa que en siguin 43 les que donen aquest servei d'informació que funciona amb energia solar. També s'han instal·lat 5 noves marquesines, que en sumen 77, de les 102 parades existents actualment.

Incògnites del Museu del Barroc

Malgrat que alguns dirigents municipals i simpatitzants d'ERC han mostrat la seva satisfacció per l'estat avançat de les obres del Museu del Barroc –tot i que va amb un considerable retard–, d'altres els recordem que tinguin calma, perquè saben perfectament que la selecció no es va fer correctament. Eudald Tomasa com a conseller delegat de Serveis Personals Transversal FCLP SL, va presentar denúncia al Tribunal Contenciós Administratiu, on no hi ha judici oral, només proves documentals. La sentència li va donar en part la raó quan deixa clar que l'Ajuntament no en tenia, però va desestimar el seu recurs per fora de termini. El tribunal, però, arriba a una conclusió sense sentit, en afirmar que no tenen raó de protestar perquè van ser desqualificats, quan la realitat demostra que van quedar en segon lloc del concurs. Increïble! Ara bé, Eudald Tomasa és d'aquelles persones que no desisteixen i estic segur que arribarà fins al final, costi el que costi.

... i avall

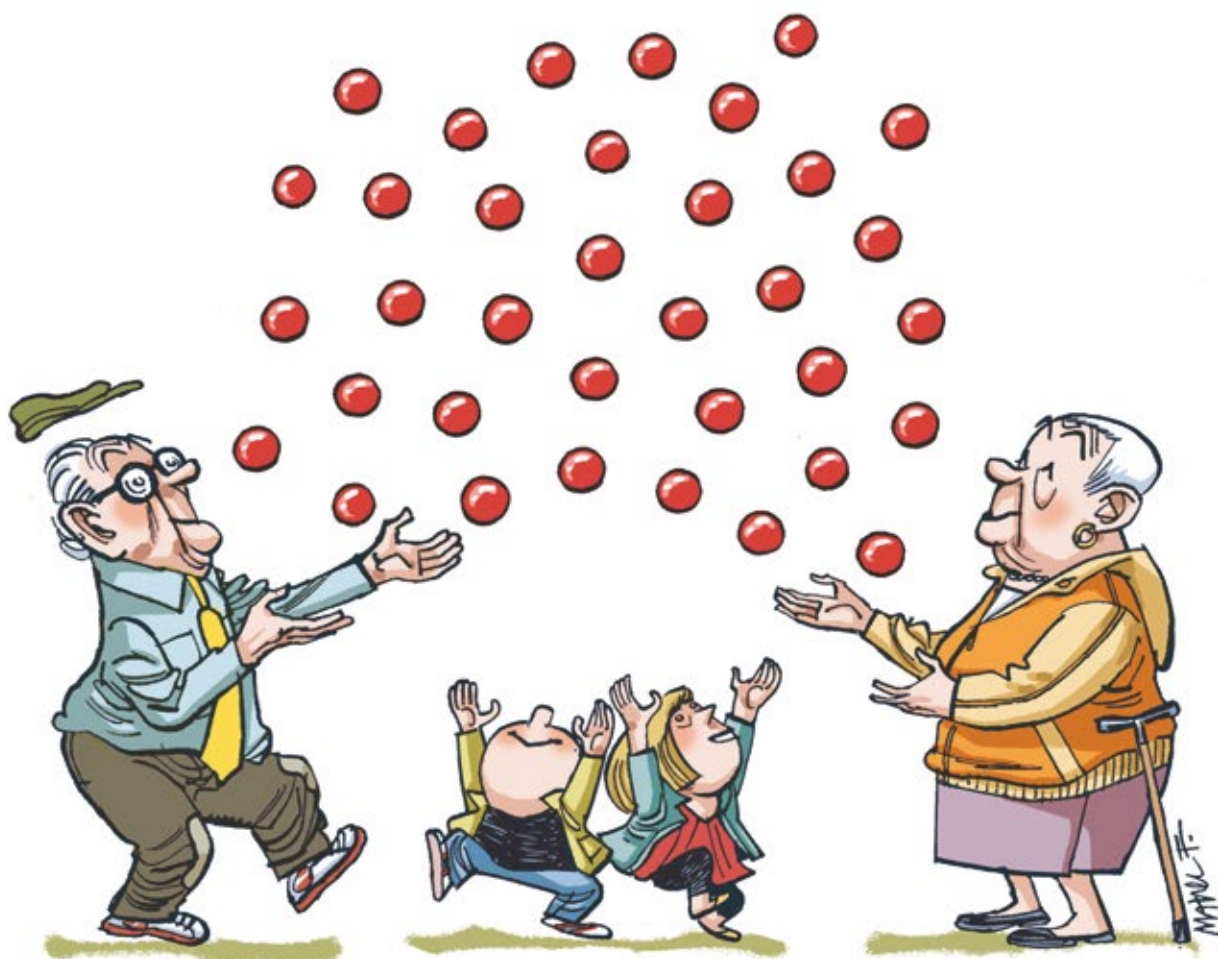
Judit Martín omple el Tori

Fotografia de Joan Closas
Text de Ramon Fontdevila

Judit Martín va ser a Manresa el 14 d'abril per presentar el seu espectacle *Not talent*, amb totes les entrades exhaurides de feia setmanes. I més que n'hi haguessin hagut! La seva recent imitació de la Mare de Déu del Rocío, a l'*Està passant*, a TV3, ha generat un considerable enrenou d'abast estatal que l'ha fet més popular que mai. «De moguda com aquesta de debò que no n'havia viscut cap. I m'ha agafat amb el peu canviat, per això ara no en vull parlar, ni ara ni properament. Necessito parar-ho!». La Judit recorda que «va ser un dimarts com un altre, arribes, et donen un personatge i... la resta ha passat el que els altres han volgut!». Ella ja se sent representada per la contundent editorial de Toni Soler, dies després a l'*Està passant*, i també amb l'esquetx inicial del darrer programa de *Polònia*, compartint plató amb la Moreneta, el Dalai Lama, un imam de guàrdia i el president andalús, Juanma Moreno.

Judit Martín Dulcet (l'Hospitalet del Llobregat, 1976) ja havia actuat a Manresa, amb *Impro*, dins el cicle Platea Jove. I ara ha tornat al teatre Conservatori amb aquest *Not talent*, un xou estrenat al Poliorama a les acaballes de 2021 que, literalment, «celebra el fracàs sota la mirada de la paròdia i l'humor». Ras i curt, *Not talent* reivindica la mediocritat en una societat que prioritza la cultura de l'èxit en una sessió on Martín, amb la col·laboració d'Emma Bassas, ens proposa deu consells per triomfar en l'art a partir de la premissa que els artistes tenen un 3% de talent «i la resta és saber-se vendre bé!». També fa participar al públic demanant què pensàvem que voldríem ser de petits: inoblidable aquella noia que volia ser astronauta i que ha acabat sent bibliotecària de Casserres... Evidentment la voluntat és fer-nos riure de valent, però, també, pensar qui en tingui ganes. Perquè riure i pensar no està pas renyit i Judit Martín, que ho sap, en les seves múltiples aparicions a ràdio i televisió ens ho fa notar sovint a partir d'imitacions virtuoses com les de la diputada cupaire Eulàlia Reguant –amb qui han arribat a confondre!– o la impagable María Dolores de Cospedal. Afegiu-hi aquí tretze anys de paller d'hospital amb els Pallapupes, dues dècades de teatre improvisat i una formació acadèmica en Belles Arts: el resultat només podia ser aquesta gran comediant, una artista popular i estimada, molt més enllà de la paròdia de la Mare de Déu del Rocío. Un esquetx, al capdavant, que reviu el debat entre els límits de l'humor i l'ofensa, però aquesta vegada multiplicat per tota la caverna que, de dreta a esquerra, brama impropis per un hipotètic menyspreu als andalusos. I bé, és clar que s'acosten eleccions. Però potser a qui caldria exigir disculpes hauria de ser a tot aquest col·lectiu d'ofesos oportunistes.

35 anys al costat de la gent gran

El dissabte 27 de maig veniu a celebrar-ho amb nosaltres, des de les 11 del matí: inaugurarem la renovació del jardí de la torre i celebrarem aquesta història compartida des de 1988 amb tot el veïnat. Us hi esperem!

Som al vostre costat!

**Residència d'avis del barri
de la Sagrada Família**

*Des de 1988.
Fundació sense
ànim de lucre*

Som un servei de proximitat de **Llar residència** o de **Residència assistida**. També oferim **Estades temporals** o de **Centre de dia**. I els serveis d'**Atenció domiciliària**, de **Menjador**, **Transport adaptat**, **Podologia** i **Perruqueria**.

www.residenciasagradafamilia.cat -

Tel. 938 738 333 - c. Vallès, 6-8 i 15-17 - 08243 MANRESA

Carles Claret

Periodisme domesticat

Els últims indicadors de consum de notícies a Catalunya subratllen un cansament de l'audiència. Lectors, oients i telespectadors esquiven les anomenades *hard news*, o sigui, les peces d'actualitat que giren al voltant de la política –quina sorpresa–, els conflictes bèl·lics encapçalats per l'ucraïnès– que ho ha encarat tot, oi?– i, per infoxicació, de la pandèmia –oblidem-ho tot, com si no hagués passat mai. La tendència, a més, és informar-se a través de les xarxes, superficialment i amb impaciència. L'audiència, la més jove en especial, busca dosis d'artefactes presumptament noticiosos de satisfacció immediata, idonis per a una societat que cada cop gestiona pitjor la frustració. La pròpia i l'aliena, que refusa, per tant, les *males notícies*. Si bé és veritat que les empreses de comunicació han de maldar per mantenir l'audiència amb un percentatge més elevat de *soft news*, el temps de lectura dels continguts –que digitalment es computa i escruta– és baixa. Encara més si es difon a través de les xarxes socials en auge com Tik Tok o Instagram, en què les publicacions en pantalla no depassen els 15 segons, si no menys. La consulta al mòbil és una successió de titulars amb fotografies de ganxo. I ja està. Polsant compassadament la pantalla, mor qualsevol reflexió, el possible efecte divulgador o pedagògic i, el més important, la conformació de cert esperit crític.

Davant d'aquest pim pam pum, els periodistes ens ho hem de fer mirar i, tant com puguem, fugir de l'elaboració d'articles que no aportin valor afegit. Un valor que hem de saber aportar mitjançant l'enfocament, el contrast de les tesis o l'exemplificació diàfana del que passa en la realitat diària de les persones en l'entorn on viuen. Apel·lant a l'essència del periodisme mateix. Entre altres motius, perquè els temes o fets que emanen de la investigació o forjats amb la idea d'aportar perspectives diferents o, com a mínim, més diverses, generen interès. Sovint, pel sol fet d'anar més enllà de l'agenda comuna de tots els mitjans, del que interessa que es digui, d'aquell *pensament únic* encunyat a la França dels noranta. És clar, però, que ni la precarització del periodisme ni el context del sector, amb gabinets de comunicació que *masteguen* els missatges d'institucions i empreses perquè es difongui d'acord amb el seu propi interès, així com els dià-

legs entre les fonts a través de les xarxes socials sense mediació ni interpretació periodística, no faciliten gens les coses.

Un salari pírric no estimula les ganes de trucar per telèfon (i insistir), trepitjar el carrer, acostar-se als protagonistes o gratar arxius i dades per presentar les històries amb una mica més de *veritat*. La manca d'òptica crítica és tan greu que, a hores d'ara, només certa predisposició a abordar les notícies ja millora en un tant per cent molt elevat la majoria d'articles que es difonen. El preu baixíssim a què es paga el bon periodisme i els interessos econòmics dels grans grups de comunicació multimèdia són terreny abonat perquè la creació *artificial* de l'opinió pública quedi més palesa que mai. *Money talks*: el diners parlen. Parlen i, sobretot, fan callar.

Els periodistes ens ho hem de fer mirar i cal que fugim de l'elaboració de continguts que no aportin un valor afegit mitjançant l'enfocament, el contrast o l'exemplificació diàfana del que passa

Només cal que us fixeu en com es presenta la informació empresarial i bona part de la institucional als mitjans més influents. En essència, el relat és el mateix. Explica el que interessa que transcendeixi, digui més o menys *veritats*. Si a la redacció dels mitjans no hi ha filtre –per manca de recursos o altres interessos–, es copia i enganxa el comunicat de premsa, es reproduïen les declaracions mesurades dels protagonistes, i es difonen les imatges *de catàleg* que proporcionen, el que es creen, constantment, són fotocòpies... clons d'informació preelaborada, inevitablement parcial i rarament crítica.

Malgrat les tendències generals tan poc propícies per recuperar el reporterisme i el periodisme més incisiu, un avantatge indiscutible de la informació local i comarcal és la possibilitat d'acostar-se als fets i als protagonistes, de manera que la tasca del comunicador pren consistència i els relats són molt més vius. La pel·lícula *Alcarràs* –i en bona part també la multipremiada *As Bestas*– demostren, des de la perspectiva artística, que allò quotidià, el que tenim a tocar de casa, més sovint del que ens pensem connecta amb allò universal. Al capdavant, doncs, encara queden ressorts per explicar històries que atrapin, que narrin injustícies de desafiament de l'ordre establert o que constatin que, malauradament, la realitat –sempre– supera la ficció.

Municipals 2023 - Debat electoral ***Nou preguntes per a nou candidats***

Encara no tens clar a qui votaràs a les municipals del 28M?
Vols escoltar les propostes de les nou candidatures manresanes?
Vine al debat!

Dimecres, 3 de maig, a les set de la tarda,
a l'auditori de la Plana de l'Om
Amb els caps de llista a les eleccions municipals

Organitzat juntament amb la FAVM

I després del debat...

Lliurament dels vint-i-vuitens premis Oleguer Bisbal

- Manresà d'actualitat**
- Manresà del Pou**
- Manresà més manresà**

36è aniversari

EL POU DE LA GALLINA

des de 1987, un miracle mensual

Josep M. Oliva

Jordi Sardans

Drets d'autor

M'agraden més les coses tangibles que les virtuals. Per això, i pel que fa a la música, segueixo preferint el que ara en diuen un «format físic», un cedé, per entendre'ns, que no pas el «format digital». Entre altres coses per la informació que acompanya els llibrets dels discos. D'entrada, el nom dels autors de les cançons. Un detall que per a molts és una nimietat però que em sembla fonamental. Tan fonamental com saber que la música i el llibret de *Parsifal* és de Wagner, o que aquella cançó que es diu *Paraules d'amor*, i que hem cantat tants cops, és d'un tal Joan Manuel Serrat. Però no tots els autors tenen la fama d'ells i sovint a la gent li és absolutament igual saber qui n'ha compost la música o qui ha escrit la lletra. És trist, sí, però és així.

Fora d'aquest reconeixement, de l'autoria de les cançons se'n deriva també un rendiment econòmic que en alguns casos pot representar una fortuna. És un món que donaria per escriure un llibre. Allà hi llegiríem que John Lennon i Paul McCartney van acordar signar com a Lennon-McCartney qualsevol cançó dels Beatles que hagués estat composta per un d'ells dos i compartir els beneficis al cinquanta per cent. O que Bob Marley va fer constar amb el nom del seu amic Vincent Ford l'autoria de *No woman, no cry* per agrair-li l'ajuda que havia rebut d'ell en els seus començaments. O que els Blaumut es van fer populars amb una cançó, *Pa amb oli i sal*, que sona com un plagi d'una del grup Tunng titulada *Bullets*, emportant-se'n ells la fama i els guanys.

Des de fa pocs dies, a aquell llibre imaginari s'hi podria afegir un nou capítol. Un jutge ha decidit treure el nom de José Torregrosa dels crèdits de 35 cançons del Paco de Lucía que figuraven com si haguessin estat compostes pels dos. El cas és que Torregrosa, músic i productor, s'havia limitat a transcriure al pentagrama les composicions nascudes de la inspiració de Paco de Lucía –que no sabia escriure partitures– i a canvi rebia la meitat dels beneficis per drets d'autor. Ara els seus hereus hauran de retornar a la família del genial guitarrista els diners cobrats indegudament. Un acte de reparació econòmica i també de justícia poètica. Perquè pocs robatoris em semblen tan menyspreables com arrabassar-li a un creador el reconeixement de la seva autoria.

Oriol Pérez estima Bach

A finals de març es va presentar a la llibreria Parcir *Bach en temps de pandèmia*, del musicòleg i assagista Oriol Pérez Treviño, amb pròleg del millor intel·lectual català del moment, Miquel de Palol, per a qui Bach és un dels Everest de la nostra cultura. Va qualificar el llibre d'esplèndid i Bach d'essencial per la manera d'articular el discurs en temps de crisi. El compositor Manel Ribera va recomanar seguir l'itinerari que l'autor proposa per llegir l'article i escoltar la cantata proposada, mentre Roger Illa va interpretar peces de Johann Sebastian Bach al fortepiano. Pérez ha concebut el llibre com una escriptura íntima per recordar-nos que la música de Bach impacta pel seu dramatismes inusual, que ens porta a l'abstracció màxima. Ha fet una lectura molt personal de l'obra que ha revisat en forma de dietari per remarcar la importància central que tenen les cantates en l'obra de Bach: La primera del 25 de març de 1725 per la festa de l'Anunciació. La darrera de les peces religioses és del 1735 per la festa de la Purificació. Després n'escriurà de profanes.

El llibre fa incursions en d'altres gèneres com els motets, les passions o les misses luteranes, bàsicament perquè durant la Quaresma a Leipzig era el temps de silenci, durant el qual no es podia interpretar música d'instruments. Per poder fer un recorregut d'un dietari al llarg d'un any li va semblar que calia ampliar l'oferta. Pérez culpabilitza de l'edició del llibre al seu bon amic Miquel de Palol, «un dels grans escriptors que en un altre país seria candidat a premi Nobel», amb qui escriuen un assaig conjunt sobre el gran organista i compositor de música barroca. J. S. Bach, autodidacte en escriptura i personatge molt lúcida, va fer passar textos seus per anònims per evitar problemes amb els envejosos dirigents de les institucions. En època de pandèmia, Oriol Pérez, que va poder escoltar abastament i fer un extens recorregut per les cantates, en va escollir una per cada festivitat litúrgica segons el calendari luterà, per afegir-la als articles que escrivia a la capçalera *No Solo Cine*. Aquesta lectura personal li ha permès veure com Bach reivindica la necessitat interior per fer de la música una finalitat artística a la glòria de Déu. Nascut el 1685 a Eisenach, va morir el 28 de juliol de 1750, a Leipzig.

Marta Jorge

Àngels Fusté

Jocs d'adults

No hauria dit mai que una defensora acèrrima com jo de la tecnologia veuria amb intranquil·litat cap on anem. Amb un cert toc d'ironia, fa unes setmanes un jove em va remetre a internet per aclarir un problema amb un lloc web que jo no aconseguia resoldre. El fet que els meus coneixements informàtics siguin els bàsics hi devia tenir alguna cosa a veure. Em va adreçar al popular xat GPT-3, un sistema d'intel·ligència artificial en línia de la companyia OpenAI que resol dubtes ben diversos i que va per la quarta versió. Pertanyo a una generació en què els meus estudis universitaris es basaven en llibres i encara es veien alumnes a les biblioteques. Vaig patir de valent amb aquells professors que transmetien el coneixement a base de transparències –format avui desconegut pel jovent– i encara recordo el dramatisme dels companys quan el docent decidia retirar la transparència i encara no t'havia donat temps a prendre nota de les primeres línies. Després va venir el Powerpoint. Sí, la meua generació també va pagar les conseqüències de la inexperiència d'uns professors que matxucaven l'alumnat amb presentacions amb un volum de diapositives impossible d'assimilar en un temps raonable. Quan jo acabava la carrera l'any 1996, tot just internet començava a treure el cap. L'evolució ha estat indubtable i agraeixo haver pogut tornar a cursar uns estudis universitaris amb l'ajuda de la xarxa. Una altra cosa, però, són els xats en línia que ofereixen respostes per a gairebé tot.

La vida és un repte constant en què estem obligats a evolucionar, i això s'aconsegueix pensant per prendre decisions davant dels múltiples dilemes als quals ens enfrontem a diari. Cal capacitat d'anàlisi, de reflexió i un esperit crític. Que jo sàpiga, això només és a l'abast de les persones. Per cert, he provat el xat. No podem anar pel món amb la ignorància pròpia dels que prefereixen mirar cap a un altre costat com si no passés res. Té respostes? Sí. Però si algun dia tu que em vas aconsellar recórrer al robot lleigies això, que sàpigues que li vaig fer la pregunta un cop ja havia resolt el problema informàtic per altres vies. I no, el que em va respondre no era una solució vàlida per a aquell cas. Són els riscos de preguntar a un algoritme que ni pensa ni pateix. De moment, jo em quedo amb els jocs d'adults.

Estofat de caramelles, eleccions i estafes

Els àpats familiars són la meua mesura casolana de l'estat d'opinió pública. Diferents generacions al voltant d'una taula i tres hores de conversa, des del primer plat fins a les postres, donen per intercanviar opinions sobre tot el que és tendència. O una mica, si més no. Debats entre cunyats, discussions de germanes, conflictes entre mares i filles, complicitats entre cosins... El dinar ha començat amb presses perquè els més joves tenen compromisos caramellaires: «A les quatre tenim assaig». Engolim l'amanida i la pasta a preu fet mentre els més grans evoquen, amb nostàlgia, les Pasqües de la seva joventut. El flashback, però, dura poc. «Votareu?». Amb tanta presentació de candidatures, la pregunta és obligada. Ja fa un temps que el «qui» en va caure; ara, la qüestió és si hi algú disposat a fer l'esforç de triar papereta per ficar-la dins d'una urna. La cara de mandra de la que acaba d'estrenar majoria d'edat no necessita resposta. Els més grans, desorientats, miren cap a la neta compromesa. «A rebentar-ho, tot, avi!». I l'avi, que ja no sap què pensar. «Em passes l'oli?». Si s'ha d'empassar gripaus, val més untar-ho bé.

«L'altre dia, em van estafar», saltem altre cop de tema. «A tu, també?». Els enredaires professionals no discriminen per edat. Amb un relat i una posada en escena de premi Gaudí, et fan creure que sou veïns de tota la vida. «Sí, treballo al negoci d'aquí al capdamunt. Et veig a passar cada dia. Deixa'm els diners i te'ls torno aquesta tarda mateix». Amb convenciment i posant èmfasi en els detalls. Si és que només pel guió i l'actuació ja es mereixen els cinquanta euros que et plomen. Sort de poder-ho compartir. Si més no, sentir-se part d'un col·lectiu dona transcendència a la pròpia desgràcia. Fa de més bon empassar la ràbia, sobretot si va acompanyada de la sèpia amb patates del segon plat. I, per postres, brunyols, així, amb *r*, que és com els fan a l'Empordà, sempre marcant diferències, aquests del nord. El sector jove ja frissa per marxar. No tant per anar a cantar i ballar sinó pel que vindrà després. Avisen que la nit s'allargarà, tant que no tornaran a casa. «Dormirem al cau». I l'endemà, sant-tornem-hi, sense haver dormit i amb ressaca. No es pot negar que han trobat l'essència de la festa: és Pasqua de Resurrecció.

**Capitalitat, seguretat
i revitalització del centre
històric, cavalls de batalla
d'unes municipals amb ERC
com a rival a batre**

Els candidats d'ECP, Impulsem Manresa, PP, Ciutadans,
Fem Manresa, ERC, Junts Manresa, PSC
i FNC davant del pou ignasià (Foto: Francesc Rubi)

Deu llistes concorren a les eleccions a l'Ajuntament de Manresa del 28 de maig. Marc Aloy, que va pactar amb Junts el 2019, aspira a mantenir l'alcaldia. Però l'embranchida del PSC a escala global i la divisió de l'espai postconvergent poden canviar la composició dels partits de govern.

Carles Claret Vilaseca

Fotos: Joan Closas, Marc Prat, Francesc Rubí

P

er només deu
vots, ERC va
ser la candi-
datura més
votada en les
eleccions mu-
nicipals del

2019. A ciutats mitjanes amb cens semblant al de Manresa, la llei d'Hondt, que afavoreix sempre les llistes més votades, és indefectiblement injusta. Sobretot quan, per desenes de vots, alguna formació, havent d'arribar al topall del 5% del total de sufragis emesos, pot passar, en qüestió de segons durant l'escrutini, d'entrar amb dos o tres regidors a l'Ajuntament a quedar-ne fora.

Aquest aspecte és important ja que, a les eleccions del 28 de maig, concorren deu candidatures i, amb més o menys abstenció, la fragmentació del vot afavorirà les llistes que previsiblement

rebran més vots i laminarà les possibilitats de les que en rebin menys. A banda d'aquesta estimació tècnica, a grans trets i pel que fa a les intencions

Hem convidat a fer un cafè a tots els/les alcaldables i els hem preguntat quines iniciatives i projectes tenen per a la ciutat de cara al futur i quins consideren que són prioritaris en el proper mandat

de vot, la contesa a la capital del Bages cal analitzar-la en dos plans de lectura en funció dels factors que determinen al ciutadà a decidir-se per una opció política o altra.

Condicionants de política general

D'una banda, factors de caràcter més extern, no tan lligats a la realitat de Manresa com a la conjuntura política general a Catalunya i a l'Estat. Són motivacions i estímuls de caràcter més conjuntural ideològic que, d'entrada, presagien un augment del vot socialista –que governa Espanya i apunta a guanyar les eleccions en clau catalana–, en detriment del desmembrament de Ciutadans. A Manresa, Anjo Valentí relleva Felip González intentant treure rèdit de l'embranchida del PSC.

Alhora, la fidelitat de vot a ERC, que ostenta l'alcaldia manresana i amb Marc Aloy que repeteix com a cap de files, també sembla estable, tot i que el més probable és que no sigui suficient per governar amb majoria o en solitari amb prou estabilitat. Un escenari

calcat al de la Generalitat després del trencament amb Junts.

Paral·lelament, tant Esquerra com les formacions postconvergentes viuen sota l'efecte de la desintegració de la unitat independentista del 2017. Junts per Manresa presenta candidat nou, Ramon Bacardit, i acumula actius de regidors que ja han format part del darrer govern municipal, però sap que una llista com Impulsem Manresa –amb el suport del PDCAT– i, fins i tot, el Front Nacional de Catalunya (FNC) poden esgarripar-li vots que, a l'hora de fer sumes i restes, resultaran clau.

Tant Impulsem, liderat per Joan Vila, com el Front Nacional, amb Sergi Perramon de cap de llista, busquen adeptes entre els desencantats pels resultats del procés que va desembocar en l'1-O. Per la seva banda, el PP renova el candidat, Josep Lluís Javaloyes, i vol tornar al consistori recollint part de la presumible desfeta de Ciutadans, que a Manresa encapçala Andrés Rojo, i com a gran partit espanyol que planti cara al PSOE.

En el cas de Fem Manresa i En Comú Podem (ECP), les úniques formacions amb una dona encapçalant la llista, Roser Alegre i Ana Querol respectivament, si hem de fixar-nos en la correlació de suport a escala catalana, la CUP ha perdut adeptes, producte del desencís global independentista i els ecosocialistes sovint es veuen únicament com una crossa a l'ombra dels socialistes.

Visió interna de ciutat

En el pla estrictament manresà, el que deriva de l'observació i l'estat de la ciutat d'aquells que hi fan vida amb més arrelament, des de les formacions conservadores, s'ha procurat posar en el focus temes de degradació, neteja, incivisme i seguretat ciutadana per apel·lar a una dignificació de sectors del centre històric i, en general, del conjunt de Manresa.

En aquest sentit, Ramon Bacardit, el relleu de Valentí Junyent al capdavant de Junts, ha aprofitat que no forma part de l'actual govern –sí que va ser regidor

d'Urbanisme entre 2011 i 2015– per desmarcar-se un pèl dels acords de l'últim mandat i bastir un programa alternatiu al dels republicans.

Impulsem Manresa, des del mateix espai ideològic però sense haver de rendibilitzar part de l'acció de govern, ha elevat el to de la crítica a l'Ajuntament Aloy i vol ser la revelació dels comicis tot i els hàndicaps de ser una marca independent i amb recursos limitats en una ciutat de més de 75.000 habitants.

Els discursos de Bacardit i Vila han forçat l'equip de campanya de l'actual alcalde Aloy a renovar algunes cares i redefinir el projecte de ciutat des de l'òptica de qui governa, posant en valor els avenços i, sobretot, revelant les que, per a Esquerra, seran les grans transformacions futures que necessita Manresa. Marc Aloy no es pot adormir perquè sap que és el rival a batre.

Anjo Valentí, veient els toros des de la barrera, ha pujat al carro de la governabilitat tal com ho fa Salvador Illa al Parlament. En els últims temps, els socialistes s'han oposat al pla de mobi-

litat i han criticat part de la gestió econòmica municipal, però, esperant un escenari propici per pactar amb ERC la nit del 28 de maig, no han dinamitat tots els ponts de diàleg.

En un fet insòlit, Fem Manresa, com a marca consolidada, repeteix candidats cupaires, però no reedita l'acord amb Esquerra Unida i Alternativa. Roser Alegre torna a encapçalar la llista amb un programa coherent amb la trajectòria del darrer mandat i esperant repetir els bons resultats de fa quatre anys.

Ana Querol (ECP), es posa novament al capdavant d'una coalició que aquest cop suma Comuns i liles. Amb l'experiència de fa quatre anys, torna a presentar un programa d'abast genèric amb referents com Ada Colau o Yolanda Díaz, potser un xic massa allunyats de la realitat manresana, però que busca pescar vots de l'esquerra obrerista.

Per últim, Josep Lluís Javaloyes (PP) i Sergi Perramon (FNC), hauran de combatre, com apuntàvem, la difícil barrera del 5% dels vots que obren la porta a formar part del consistori manresà.

Com s'ha elaborat aquest reportatge

Els candidats a l'alcaldia de Manresa han respost un qüestionari únic de nou preguntes idèntiques, la formulació completa de les quals és la que desenvolupem a continuació. Per qüestions d'espai, en la composició de la pàgina corresponent a cada alcaldable, la pregunta apareixerà resumida.

1. Per què creieu que els manresans i manresanes us haurien de votar com a alcalde-essa de Manresa?
2. Digueu tres qualitats indiscutibles de Manresa com a municipi.
3. Enumereu tres aspectes que, actualment, no us agraden gens.
4. Què canviariéu, tan aviat com poguéssiu, si governeu amb majoria a Manresa?
5. Podríeu destacar-me un projecte, iniciativa o actuació encertada que hagi tirat endavant el govern municipal en aquest últim mandat?
6. Podeu donar tres bones idees per revitalitzar el centre històric?
7. Creieu que, davant de l'auge de l'extrema dreta, la campanya a Manresa es basarà en aspectes com la seguretat i l'impacte a tots nivells de la migració?
8. A partir de quines idees bàsiques –aquelles que voleu traslladar a l'electorat– es desenvolupa el vostre programa per a Manresa?
9. Amb quina altra candidatura o llista penseu que teniu plantejaments o objectius similars o podeu tenir sintonia de cara a possibles pactes postelectorals?

Marc Aloy

Esquerra Republicana de Catalunya

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Ens vam comprometre a transformar la ciutat i hem fet molta feina. Hem afrontat projectes importantíssims que portaven anys encallats com la Fàbrica Nova, l'avinguda dels Països Catalans, el soterrament del tren, el polígon del Pont Nou, i molts altres. Però sobretot hem plantat molts llavors. Hem aconseguit molt finançament. Els propers quatre anys tenim projectes per valor de 200 milions d'euros, dels quals més de 160 ja estan finançats. També hem millorat molts serveis. I tot això amb només tres anys a l'alcaldia i havent de fer front a una crisi sanitària i social de dimensions gegantines a causa de la pandèmia. Volem tirar endavant tots aquests projectes estratègics per una ciutat més competitiva, una ciutat d'oportunitats, que generi llocs de treball i una ciutat verda i sostenible i, sobretot, que no deixi ningú enrere. Una gran capital del país.

Qualitats indiscutibles de Manresa

La seva dimensió: una ciutat on tot queda a prop i que té molts serveis. Paral·lelament, l'entorn natural, de paisatge variat, que ens proveeix de productes d'horta i de secà de gran qualitat. Finalment, l'activisme social, el batec cultural i esportiu, les entitats i la gent.

Aspectes que, actualment, no us agraden

Hem de treballar a fons la mobilitat per aconseguir una ciutat més amable, especialment per als vianants. També hem de treballar en la rehabilitació del centre històric. Per últim, hem d'aconseguir vèncer aquest tarannà col·lectiu que sovint tenen alguns manresans de no valorar prou els nostres actius.

Què canviariu si governeu amb majoria?

Continuarem treballant i donant el millor de nosaltres mateixos per millorar la qualitat de vida i treballar a favor de

Manresa, la ciutat que estimem. I seguirem treballant els grans projectes de ciutat buscant grans acords i consens amb la resta de formacions i la ciutadania.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

Uns quants, però, per sobre de tots, el projecte de la Fàbrica Nova. És una gran oportunitat per a la ciutat, per crear un gran pol de concentració tecnològica i d'economia del coneixement que permeti retenir el talent jove. També, per la gran capacitat transformadora que té per recosir barris, per crear un gran parc i nous equipaments al servei de la ciutadania.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

En primer lloc, el més complicat però també el més necessari, la creació de nous habitatges dignes, sigui a través de la rehabilitació o de la nova construcció. Cal treballar per omplir de vida tot el centre històric. En segon lloc, completar la transformació de l'espai públic, ampliant l'illa de vianants, per fer un centre més accessible i inclusiu. Paral·lelament, també cal donar suport i dinamitzar el sector comercial.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

Malauradament, la dreta, la ultradreta i l'extrema dreta ja han fet palès que aquesta serà una de les seves banderes, fins i tot distorsionant la realitat i, el que és més greu, vinculant la sensació d'inseguretat amb la immigració, cosa que no només és una greu irresponsabilitat sinó que és directament racisme i xenofòbia. La ciutat té problemes, com totes les grans ciutats, però no en té més que d'altres. Manresa no és una ciutat insegura, les dades ho demostren. És importantíssim que abordem els temes de seguretat des d'una mirada àmplia, no només des del punt de vista policial, sinó especialment amb polítiques socials.

Idees bàsiques del vostre programa

El d'una ciutat verda i sostenible, dinàmica i plena d'oportunitats, una ciutat oberta, diversa i cohesionada. La capital de la Catalunya Central.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

Som un partit d'esquerreres, republicà i independentista i òbviament ens sentim més propers amb aquells partits que ideològicament comparteixen aquests valors. Tot i així, sempre hem dit que els grans projectes de ciutat és bo que siguin compartits i àmpliament consensuats. I així ho hem demostrat aquests darrers quatre anys.

Foto: Francesc Rubí

Ramon Bacardit

Junts per Manresa

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Perquè al meu costat hi ha un equip de gent disposada a deixar-se la pell perquè Manresa torni a esdevenir un referent, i sabem com fer-ho. Gent preparada, que conformen un equilibri entre l'experiència i la frescor necessària per fer el clic que necessita la ciutat per capgirar el mitjà. La fortalesa del projecte no és una persona, sinó un conjunt de gent, que tenim una cosa en comú: capacitat de generar canvi al nostre entorn per millorar-lo.

Qualitats indiscutibles de Manresa

La configuració com a ciutat, la seva gent i la seva història. Té una dimensió que permet que en quinze minuts a peu puguem tenir accés a gairebé tots els serveis; i això, conjuntament amb la posició geogràfica central, representa tenir una base ideal per gaudir de qualitat de vida. En segon lloc, Manresa té gent molt vàlida, un immens capital humà, que conforma un teixit associatiu amb molt de potencial, des dels diferents flancs: cultural, empresarial, social... I finalment, és una ciutat de referència en la història del país i en l'imaginari nacional, una identitat sòlida i reconeguda per projectar-nos cap al futur.

Aspectes que, actualment, no us agraden

La ciutat fa tres dècades que recula, i això es nota a tots els nivells: la gent se'n en va. És la conseqüència d'haver comès errades de forma continuada. Tres aspectes que no m'agraden i que vull canviar són: en primer lloc, les comunicacions amb Barcelona (cal el desdoblament de la C-55, la supressió del peatge de la C-16 i trens semidirectes). En segon, el nostre Barri Antic, que està en una situació deplorable i de decadència insostenible. I, en tercer lloc, l'estat de l'espai públic, que és poc avinent, està deixat i genera inseguretat: voreres i fermes en mal estat, poc verd i poca llum, i amb un mobiliari no pensat per a la gent.

Foto: Francesc Rubí

Què canviariéu si governeu amb majoria?

Centrarem les inversions en la millora dels carrers, places i parcs, per posar l'espai públic al servei de la gent. La conseqüència de millorar els nostres carrers i places, quan es dignifica l'espai públic, és que es genera un entorn amable i segur, favorable i de qualitat per a l'habitatge i el comerç.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

Sempre he dit que la millora de l'Anella Verda ha estat un fil de continuïtat que ha unit els darrers governs de la ciutat. I ha estat un gran encert col·lectiu.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

Portar estudiants universitaris al bell mig del Barri Antic. També posar a disposició de la gent que hi viu i dels usuaris del comerç i dels locals d'oci facilitats d'aparcament. També cal, per últim, incentivar la regeneració urbana i la rehabilitació del parc d'habitatges, per generar un clima de civisme i sensació de seguretat al carrer.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

Quan un alcalde gira el cap davant els problemes reals de la gent, hi ha oportunistes polítics que fan d'aquesta de-

núncia el seu discurs. La seguretat i la necessitat de cohesionar la nostra societat és un discurs que tot aspirant a ser alcalde, sigui del color o ideologia que sigui, haurà d'afrontar.

Idees bàsiques del vostre programa

Transmetre un missatge d'urgència i un missatge d'esperança. A Manresa, no anem bé. La gent està desanimada per com van les coses, molts ciutadans creuen que això no té solució. Hem d'aturar l'espiral de pobresa en què estem immersos. La bona notícia és que encara hi som a temps. No ho tenim perdut, però si ens encanem no hi serem a temps. Sabem el que cal fer. El nostre programa electoral, mitjançant accions concretes i factibles, explicarà què farem quan governem perquè l'espiral de pobresa esdevingui de prosperitat.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

Ens presentem per guanyar i fer-ho, a més, amb una majoria suficient per tirar endavant el canvi que la ciutat necessita urgentment. Som l'única alternativa que té opcions de guanyar i que és capaç de fer aquest canvi de xip. No només proposem un model alternatiu al que hem tingut fins ara, sinó que som els únics que tenim opcions reals per tirar-lo endavant.

Anjo Valentí

Partit dels Socialistes de Catalunya

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Perquè no faré promeses que s'endugui el vent. Només prometo allò que puc complir i em deixaré la pell perquè la ciutat s'assembli més a la Manresa que la majoria de manresans volem. Ser l'alcalde no serà una feina més, no serà una altra responsabilitat, serà un honor a què em dedicaré sense aturador perquè tinguem un Ajuntament més proper als nostres reptes quotidians, que ajudi en el projecte vital de tots aquells que visquin, treballin, estudiïn i gaudeixin de la nostra ciutat.

Qualitats indiscutibles de Manresa

L'excel·lent ubicació, que ocupa la centralitat geogràfica del país, vorejada per un riu Cardener, l'entorn del qual podem convertir en un parc urbà de més de tres quilòmetres. També destaco la vitalitat i la resiliència dels manresans com a gent emprenedora i treballadora. I, en últim terme, la idea de Manresa com a ciutat de coneixement, dinàmica culturalment i esportivament.

Aspectes que, actualment, no us agraden

Les greus desigualtats socials i econòmiques entre els diferents barris. Els codis postals ja marquen espais urbans molt divergents. També la manca de sinergies sòlides entre el govern de la ciutat i el teixit social-emprenedor. En tercer lloc, la manca d'equipaments municipals òptims i dignes de tot tipus als barris, que una ciutat de les dimensions de Manresa té massa deixats.

Què canviariu si governeu amb majoria?

Urgentment, retornar el municipalisme manresà d'on ha desaparegut en els darrers anys. És a dir, tenint cura de cada barri amb plans de xoc garantint un manteniment continuat de l'espai públic urbà que prioritzi l'accessibilitat i la mobilitat de la ciutadania. Perquè

Foto: Marc Prat

un espai endreçat, net i ben il·luminat, també és garantia de convivència i civisme per a tothom.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

Desencallar amb el consens empresarial imprescindible el projecte de reurbanització del polígon industrial del Pont Nou i la Fàbrica Nova com a futura seu de la UPC.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

La primera surt de la veu majoritària de la ciutadania segons el Pla Integral de Revitalització del Centre Històric: enderrocar espais degradats i poder esponjar l'espai per poder fer aparcaments i zones de lleure. L'excés d'habitatges buits a què no es té accés és un problema greu. En segon lloc, una política pública municipal d'habitatge, amb un pla local de rehabilitació, on s'identifiqui la situació dels edificis més malmesos per reformar-los o enderrocar-los. En tercer lloc, impulsar la utilització de la mesura permesa pel govern de l'estat de destinar part dels superàvits pressupostaris municipals a les polítiques de rehabilitació i/o adquisició d'habitatges buits. Si aconseguim tornar a tenir habitatges amb vida, la zona es revitalitzarà.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

No, si depèn de nosaltres. Seria un error de plantejament en la diagnosi dels reptes. Per una banda, la seguretat cal

que sigui una prioritat com a garantia democràtica de l'ús cívic, endreçat i ordenat del espai públic als barris. Sense seguretat no hi ha llibertat. Pel que fa a la integració ciutadana de nous ciutadans, comporta uns drets i obligacions amb un mateix i respecte dels altres.

Idees bàsiques del vostre programa

Recuperar el municipalisme manresà. Exercir la política local des del lideratge empàtic i amb complicitats amb tothom. Refer ponts i vincles amb el conjunt de la ciutat que avui estan malmesos o són inexistents. Sobretot, perquè cal escoltar molt per definir i poder superar els reptes urbans quotidians. En definitiva, obrir una finestra d'esperança per a aquells manresans i manresanes que es plantegen iniciar un projecte de vida, malauradament, fora de la ciutat. Manresa ha de ser una ciutat educadora amb voluntat d'exercir el lideratge que li pertoca en la xarxa de grans ciutats del país.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

El PSC és una aposta segura pel canvi a Manresa. Sempre hem demostrat ser un partit de govern quan ha tingut la responsabilitat d'exercir l'alcaldia. Com a força progressista i d'esquerra defensem que a Manresa sempre li ha anat millor amb alcaldes socialistes i amb una entesa entre altres formacions on hem compartit més polítiques públiques progressistes. Caldrà parlar molt i sumar més. Volem ser el pal de paller d'una nova majoria.

Roser Alegre Fem Manresa

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Perquè Fem Manresa tornem a ser l'única opció per canviar l'Ajuntament i la ciutat des de dins. Continuarem portant la veu de la gent a les institucions, fent costat als barris i avançant cap a una Manresa on es posin al centre les necessitats de totes les manresanes, per fer una ciutat per viure-hi i no sobreviure-hi.

Qualitats indiscutibles de Manresa

El teixit associatiu: entitats i col·lectius de tots els àmbits (cultura, esports, drets socials...) organitzades de forma voluntària per tirar endavant projectes i lluites que aporten un dinamisme imprescindible. També l'anella verda i l'horta que acull: un entorn immillorable per gaudir-ne passejant i fent esport, i un potencial agroecològic per a la sobirania alimentària. Finalment, la capitalitat a la comarca i a la Catalunya Central: hem de fer que Manresa estigui ben connectada amb transport públic, dinàmica econòmicament, amb l'objectiu de millorar les vides de la majoria i agradable per l'oci cultural

Aspectes que, actualment, no us agraden

Les dificultats d'accés a un habitatge digne. Hi ha una manca absoluta de prioritització de polítiques municipals per mobilitzar el parc d'habitatge de la ciutat i capgirar aquesta situació. Tampoc hi ha un transport públic suficient, tant en freqüència com en la durada del trajecte, que provoca que l'ús del cotxe sigui prioritari en molts desplaçaments interns a la ciutat, relegant el vianant i l'ús de l'espai públic per a les persones a un paper secundari. Per últim, la impunitat amb què partits feixistes estan presents als carrers escampant el seu discurs d'odi i racisme.

Què canviariu si governeu amb majoria?

La política d'habitatge municipal, facilitant l'accés a un habitatge digne i reha-

Foto: Francesc Rubí

bilitant els habitatges buits de la ciutat. Tenir carrers i barris vius contribueix a generar sentiment de pertinença, de comunitat i de seguretat. I això és cabdal per tenir una Manresa cohesionada.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

La internalització del servei de la grua i de la zona blava com a gestió directa per part de l'Ajuntament, que passaran a prestar-se amb una clara vocació de servei públic no com un instrument re captatori. A més, suposa un estalvi per a les manresanes i assegura unes millors condicions laborals per als treballadors.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

L'adquisició, a través de lloguer o compra, de baixos buits per posar-los a disposició d'entitats, cooperatives o comerciants, a canvi d'un lloguer baix o gratuït. Alhora, expropiar els pisos buits de grans propietaris o fons voltors, per rehabilitar-los i destinar-los a lloguer social o pisos d'emergència. L'objectiu seria convertir el centre històric en una illa de vianants, on poder viure'l a peu sigui la prioritat i les places i carrers siguin llocs on relacionar-nos i jugar lliurement.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

Ja fa mesos que passa: partits d'extrema dreta i de dreta se sumen al carro dels discursos d'odi, vinculant cultures a la criminalitat i l'incivisme i proposant només mesures securitàries i punitivis-

tes. És important millorar la percepció de seguretat de les manresanes, però això només serà possible abordant la seguretat humana des de tots els vessants i promovent la cohesió social.

Idees bàsiques del vostre programa

Quatre d'estratègies. La idea de barris vius i cohesionats: cal enfortir el sentiment de comunitat, garantint drets bàsics, generant espais de trobada, combatent la segregació escolar i potenciant el català com a eina de cohesió social. En segon lloc, treballar perquè els carrers siguin per a la gent en una ciutat pensada per a les persones i no per als cotxes, amb un transport públic adequat, més espais per als vianants i més zones verdes. Una tercera idea es basa en la sobirania i la sostenibilitat. En plena crisi econòmica, social i ecològica, cal revertir prioritats i potenciar l'activitat agrària i econòmica del regadiu manresà. Finalment, cal garantir la seguretat humana combatent l'exclusió social i les violències que se'n deriven, replantejar l'urbanisme i apostar per la prevenció i la mediació com a eix d'unes polítiques de seguretat integrals.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

Fem Manresa tenim un programa per transformar Manresa en una ciutat per viure-hi: amb habitatge de qualitat i a l'abast de tothom, una ciutat tranquil·la per gaudir-ne i sostenible econòmicament i mediambientalment. Si pactem o no amb algú dependrà de poder dur a terme aquest programa.

Andrés Rojo

Ciudadanos

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Perquè volem fer realitat una Manresa diferent, on els ciutadans se sentin segurs i el civisme sigui la norma fonamental de convivència. Una ciutat motora de talent i inversió, que creï llocs de treball, on siguin prioritàries les polítiques dirigides a la gent gran, amb noves places residencials públiques i assequibles, i programes d'acompanyament per a tots aquells que desitgin continuar vivint a casa. Una ciutat en què es respectin els drets lingüístics de tots els ciutadans i l'ensenyament sigui plural i de qualitat.

Qualitats indiscutibles de Manresa

Primerament, la situació estratègica al cor de Catalunya, que hauria de ser palanca per atreure noves inversions. També que som ciutat universitària amb ganes de créixer en aquesta línia, que genera i atrau talent. I, per últim, el potencial del camí Ignasià, que pot ser una eina magnífica per augmentar el nombre de turistes. El problema és que, fins ara, els governs que l'han gestionat no han tingut un projecte clar i valent.

Aspectes que, actualment, no us agraden

Necessitem millors sistemes i vies de comunicació, principalment amb tot el cinturó de Barcelona, desdoblant la C-55 i fent eficients les línies ferroviàries. Alhora, cal generar més llocs de treball de qualitat, ja que tenim el dubtós honor d'encapçalar el rànquing de ciutats catalanes de més de 40.000 habitants amb més atur. Finalment, hem de gestionar millor les necessitats dels nostres avis i pares que per alguna raó o altra necessiten una plaça en una residència i no la poden pagar.

Què canviariéu si governeu amb majoria?

El primer i més bàsic és canviar el model econòmic obsolet de la ciutat. No pot ser que, després de la pandèmia que hem viscut i en una situació de superinflació, als ciutadans de Manresa, any

rere any se'ls augmenti la pressió fiscal. La responsabilitat de l'equip de govern és trobar noves fonts d'ingressos i fer servir millor els diners públics.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

En remarcaré dues. La primera, la posada en marxa de càmeres de vigilància a petició del nostre grup i la segona, el pla de recuperació en l'època de la pandèmia, que gestionàvem tots els grups de manera transversal. La implicació de tots els que tenim representació a l'Ajuntament en aquest àmbit va ser de gran importància.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

El centre històric és una de les zones més importants i la més *noble*. És part de la història de Manresa i no s'entendria la ciutat si no existís. Per revitalitzar-lo no calen tres idees, sinó un projecte global. Això és el que ha fallat en els anteriors governs, han volgut fer accions puntuals i això no és suficient.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

No hem de barrejar temes. La seguretat no la posa sobre la taula l'extrema dreta, sinó els mateixos manresans. Hi ha hagut esdeveniments greus que

han obligat a posar en marxa una taula de seguretat en què han participat diferents agents i sectors ciutadans. La seguretat i el civisme no són negociables. D'altra banda, no oblidem que som ciutat d'acolliment i estem obligats a tenir una política clara en qüestió d'acompanyament dels nouvinguts perquè s'integrin adequadament i puguin tenir un futur entre nosaltres.

Idees bàsiques del vostre programa

Les nostres idees bàsiques són aquelles en les quals vertebrem el nostre programa, que està basat en 300 línies d'acció que, al seu torn, s'organitzen en línies estratègiques en els camps de l'economia, l'empresa, les polítiques socials i sanitàries, l'educació, la seguretat ciutadana i el civisme, la cultura i l'esport, la mobilitat i l'urbanisme i la igualtat.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

Som un partit de centre demòcrata liberal i podem mirar la nostra esquerra o la nostra dreta sense complexos. L'important no són les sigles, sinó les idees i projectes que cadascú pugui aportar per millorar la ciutat i la vida dels ciutadans. No compartim amb els partits independentistes l'organització territorial i política dins d'Espanya, però la política municipal sol ser més transversal.

Foto: Francesc Rubí

Joan Vila

Impulsem Manresa

Per què creieu que heu de ser alcalde?

La candidatura té una visió i un projecte per a Manresa. Volem una ciutat capital, central i líder en tots els àmbits on despunta o té potencial. Que torni a il·lusionar. Ho farem amb honestetat, valor de la paraula donada i concòrdia. Canviant la manera de fer política, sobretot en la forma, perquè la crítica sigui a les idees, no a les persones, i que sempre s'acompanyi de propostes concretes.

Qualitats indiscutibles de Manresa

El manresanisme entès com a una actitud de la nostra ciutadania per tirar endavant la ciutat i projectar-la a l'exterior i cap al futur, l'equilibri entre la ciutat i l'entorn immillorable que ens brinda el nostre territori i la nostra història.

Aspectes que, actualment, no us agraden

El partidisme dels polítics locals que juguen amb l'òptica nacional, juntament amb les proclames buides de contingut i sense projecte darrere. També la baixa professionalitat dels regidors actuals i l'incivisme que ha envaït la ciutat els últims anys.

Què canviariu si governeu amb majoria?

El model de governança, ja que l'alcalde exerceix una figura massa autoritària i presidencialista. També el model de fer política. Un cop configurat el consistori, hem de treballar plegats i obligar-nos a trobar consensos, ser propositius i responsables. Sovint la política de partits embruta i inhabilita el progrés de la ciutat.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

La Manresa Film Office, dedicada a captar produccions audiovisuals funciona bé i és capaç de portar a Manresa projectes amb impacte i projecció nacional i internacional.

Foto: Francesc Rubí

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

La utilització de procediments legals perquè l'Ajuntament assumeixi finques que no tinguin propietari reconegut o no hagin pagat IBI al llarg dels últims deu anys per fer aflorar nous pisos per a joves emancipats, locals per a emprenedors o habitatge social transitori. També ajudes a la rehabilitació i per instal·lar ascensors en edificis que no en tinguin per fer-los més habitables. Per últim, un pla de revitalització del comerç.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

Sens dubte, la seguretat preocupa als manresans. L'increment de la sensació d'inseguretat i l'incivisme no poden quedar al marge de les propostes electorals. És cabdal tenir un projecte de ciutat perquè cap mesura policial o ordenança, aïllada i per si mateixa, milloraran Manresa. Per altra banda, la delinqüència no entén d'origen, gènere o barri.

Idees bàsiques del vostre programa

El programa es vertebrava a partir de la idea de capitalitat. En primer lloc, Manresa ha d'esdevenir capital del coneixement i del talent per crear oportunitats de futur. En segon lloc, potenciar la capitalitat econòmica i comercial per sostenir el benestar social. També cal reivindicar la importància de ser una capital de la qualitat de vida, incloent seguretat, salut, civisme, bellesa i participació. Per últim, és important posar l'accent en la capitalitat esportiva i cultural, que ens projecta arreu.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

Impulsem Manresa és una candidatura municipalista que només s'ocupa i es preocupa de la nostra ciutat. Sempre preferirem ser una bona oposició, constructiva i responsable, que entrar en un mal govern que desdibuïxi la nostra idea de ciutat.

Ana C. Querol

En Comú Podem

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Perquè és hora de tenir un Ajuntament que encapçali canvis valents que millorin el nostre dia a dia. Som els qui ho estem fent a ajuntaments com Barcelona o el Prat de Llobregat i a l'Estat amb Yolanda Díaz. A Manresa toca una mobilitat sostenible per tothom, amb energia verda i econòmica per a les famílies, el comerç i la indústria, tenint cura de la gent i amb barris verds i cuidats.

Qualitats indiscutibles de Manresa

Manresa és una ciutat acollidora, propera i amb un gran potencial com a capital comarcal i de la Catalunya Central.

Aspectes que, actualment, no us agraden

El nivell de segregació escolar i les dificultats que suposa per als infants, la manca de places de residència pública i el trànsit rodat, que és excessiu, contaminant i estressant.

Què canviaríeu si governeu amb majoria?

Dotar les escoles i instituts d'eines per a una igualtat d'oportunitats real, la pacificació del trànsit per uns barris més amables i escoltar la ciutadania de debò.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

L'augment del Servei d'Atenció Domiciliària. Que no ens pot fer oblidar que no és una resposta per a tothom i que la construcció de la residència pública del Xup és urgent.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

Actuar sobre l'habitatge rehabilitant-lo i fent-lo energèticament eficient, en l'espai públic cuidant-lo i

fent-lo més verd i en l'activitat comercial, dinamitzant-la. Per això, el pla actual queda curt. Calen iniciatives concretes per aprofitar la dotació econòmica de la llei de barris verds de la Generalitat, aprovada a proposta d'En Comú Podem.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

Tant de bo centréssim la campanya en temes de seguretat habitacional, alimentària, viària... en allò que ens fa estar segurs realment. Nosaltres lluitem per no permetre que les mentides i les mitges veritats desenfocin les necessitats reals i enterboleixin la convivència a Manresa.

Idees bàsiques del vostre programa

Uns barris verds i cuidats. Lluita contra l'emergència climàtica amb energia verda i pública amb una mobilitat sostenible per a tothom. Habitatge assequible on els joves puguin fer el seu projecte de vida. Vetllar per les persones grans dependents i per una sanitat i educació públiques que garanteixin la igualtat d'oportunitats.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

Som l'única candidatura totalment compromesa a arremangar-nos a negociar i a fer política per un govern de progrés a Manresa on la dreta no hi tingui cabuda.

Foto: Joan Closas

Josep Lluís Javaloyes

Partit Popular

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Des del nostre equip, hem estudiat i avaluat les necessitats de Manresa i les seves associacions per elaborar un projecte municipal que hem penjat al nostre blog. Consta de 120 punts que donen resposta a aquestes necessitats. En l'apartat l'econòmic, donant suport al comerç, la indústria i la restauració. En l'àmbit social, apostem per la gent gran amb polítiques actives. En un tercer apartat de seguretat i mobilitat, proposem l'ampliació de 40 places de la policia local i treballar contra els empadronaments fàcils i les ocupacions il·legals

Qualitats indiscutibles de Manresa

La millor qualitat de Manresa són els seus veïns. Manresa és una ciutat d'oportunitats que, entre tots, hem de consolidar com a motor fiable de l'economia de la Catalunya Central. És una ciutat de pas, molt ben situada, tot i que no gaire ben comunicada. Però és la capital del Bages i disposa de referents en cultura, en l'àmbit universitari i en l'esport.

Aspectes que, actualment, no us agraden

Em primer lloc, la percepció d'inseguretat de les persones en els nostres carrers. Seguidament, l'incivisme, que sembla que s'estigui normalitzant com a fet estructural a la societat manresana. Finalment, les ocupacions: en el conjunt d'Espanya, el 43% són a Catalunya, 1.700 de les quals a la ciutat de Manresa.

Què canviariu si governeu amb majoria?

Caldria veure què és més prioritari, però segur que ens reuniríem amb els tècnics adequats per buscar solucions a l'incivisme i la inseguretat que pateix Manresa. Buscaríem la manera més adient per abordar les ocupacions il·legals des de l'Ajuntament, per estalviar problemes als propietaris i als veïns afectats.

Foto: Francesc Rubí

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

Un projecte que entenc que és molt positiu per al conjunt de la ciutat, encara que falten molts recursos i molts mesos per veure'l avançar, és la transformació de la Fàbrica Nova en seu de l'UPC.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

Aplicar una prevenció situacional adequada, per evitar l'incivisme i la percepció d'inseguretat en qüestions d'enllumenat, neteja, vigilància, etc. Per altra part, ajudar el comerç evitant la burocràcia i facilitant documentació per obrir negocis, fer obres o agilitzar qualsevol tràmit. Finalment, promoure lloguers dels locals i donar facilitats per obrir botigues de proximitat.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

La seguretat és un fet a tenir en compte, i molt important, però una ciutat com Manresa necessita que a la campanya es parli de més coses: comerç, indústria,

restauració, gent gran, etc. D'altra banda, la immigració és necessària. Manresa necessita persones que vinguin de fora a treballar i es vulguin integrar.

Idees bàsiques del vostre programa

En l'apartat econòmic, apostar pel comerç, la indústria i la regulació d'impostos. En l'àmbit social i de les persones, desenvolupar polítiques per a la gent gran, els joves, la cultura, l'habitatge, la neteja i l'urbanisme. En últim terme, pel que fa a la mobilitat i la seguretat, plantejar iniciatives per al transport públic, la zona blava, la seguretat, l'incivisme i les ocupacions.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

En aquests moments, estem centrats en una campanya per guanyar i millorar la qualitat de vida i donar respostes als problemes dels ciutadans de Manresa. No podem pensar en pactes. És cert, però, que no estem tancats a valorar la proposta de ningú si és en benefici de la ciutat.

Sergi Perramon

Front Nacional de Catalunya

Per què creieu que heu de ser alcalde?

Soc fill de Manresa i hi he viscut tota la vida. La conec a fons i me l'estimo amb tot el cor. Posaré totes les meves capacitats, rigor i talent al servei de la ciutat. Només em dec a Manresa i a Catalunya, a diferència dels altres partits que s'han convertit en empreses de col·locació de càrrecs públics.

Qualitats indiscutibles de Manresa

En primer lloc, un patrimoni històric inigualable. També una força cultural i un associacionisme viu, ja que Manresa acull una important oferta cultural i artística, amb nombroses associacions que la fan una ciutat viva i dinàmica. En tercer lloc, una situació privilegiada que fa de Manresa el centre geogràfic de Catalunya.

Aspectes que, actualment, no us agraden

La decadència dels nostres edificis i patrimoni, la pèrdua de capitalitat de la ciutat, la importació d'un nou model de delinqüència que ha fet augmentar els robatoris amb violència i utilitzant navalles, els robatoris amb força a gent gran, les ocupacions a particulars i els delictes contra la llibertat sexual.

Què canviariu si governeu amb majoria?

Manresa és generosa, però hauria de ser més exigent. El sistema d'ajuts municipals ha d'emanar de la realització de tasques comunitàries i socials. Creiem que el sistema actual perllonga la pobresa i no crea riquesa, que és la millor política social. Per tant, canviariem, de seguida, els criteris del sistema de subsidis per ajudar els qui més ho necessiten (com la gent gran) i no els qui queda millor ajudar i no ho necessiten.

Un projecte, iniciativa o actuació encertada del govern municipal actual

Foto: Francesc Rubí

El projecte Manresa 2022 va generar unes expectatives que no s'ajustaven a la realitat i molts manresans n'han quedat decebuts, malgrat que el concepte i la publicitat estaven molt ben trobats. Els efectes positius de la feina que s'ha fet, els veurem d'ara endavant si se'n continua fent promoció i divulgació.

Tres bones idees per revitalitzar el centre històric

D'entrada, eximir de l'IBI a tots aquells propietaris que vulguin rehabilitar el seu habitatge o local. En segon terme, millorar l'accés a la zona amb un microbús urbà i incorporar un pàrquing dissuasiu a la Fàbrica Nova. I, per últim, relançar el comerç adquirint locals comercials buits i llogant-los perquè s'hi desenvolupi un activitat econòmica adaptada a les necessitats del barri prioritzant els negocis locals.

La seguretat i l'impacte de la migració centraran la campanya?

Quan les coses no es fan bé, els radicalismes de tot tipus intenten aprofitar la situació. El discurs de la seguretat és

un discurs que ve de la gent, de baix cap a dalt, i relata una problemàtica present que es fonamenta en una realitat objectiva que preocupa els manresans. No crec que aquest aspecte vagi relacionat amb l'auge de l'extrema dreta, les persones tenen el seu propi criteri i coneixen quins són els seus problemes.

Idees bàsiques del vostre programa

Capitalitat, seguretat, prosperitat i catalanitat.

Amb quina altra candidatura teniu plantejaments o objectius similars?

Com que les paraules se les enduu el vent, nosaltres pactariem amb aquells que desacomplexadament apliquessin mesures en matèria de seguretat, creació de riquesa, protecció de la nostra llengua i que tornin a situar a Manresa com a capital, anant a l'arrel del problema, sense superficialitats ni proclames buides. Això, per si sol, ja exclou les forces del bloc favorable a l'aplicació de l'article 155.

44 anys d'ajuntaments democràtics

En quatre dècades des de la restitució democràtica, Manresa ha tingut sis alcaldes diferents, tots homes. Tres de les files socialistes (Joan Cornet, Jordi Valls i Josep Camprubí), dos de l'espai convergent (Juli Sanclimens i Valentí Junyent) i un de republicà, l'actual batlle, Marc Aloy.

La ciutat ha estat, grosso modo, un reflex a escala de les dinàmiques polítiques del país amb un gresol d'iniciatives polítiques a la Transició, l'alternança entre socialistes i convergents al capdavant de les votacions, la consolidació de la fórmula tripartida (PSC, ERC i ICV), que també va portar Pasqual Maragall a presidir la Generalitat, i, en els últims mandats, coincidint amb el creixement independentista, el pacte entre l'espai sorgit després del pujolisme

i una Esquerra Republicana en creixement a les diferents eleccions.

El govern de Manresa, en general, no ha estat gaire monocolor. Joan Cornet, el 1983, i Juli Sanclimens, en rellevar-lo quatre anys més tard, van governar en solitari. També Valentí Junyent en el primer mandat com a alcalde, el 2011, després d'unes eleccions que posaven fi al tripartit. De fet, a partir de 1995, els partits han hagut de pactar el cartipàs municipal en múltiples ocasions.

Aquest és el resum en titulars i resultats de les onze conteres municipals abans de la del pròxim diumenge, 28 de maig de 2023:

1979: El PSC guanya les primeres eleccions municipals

El dia 3 d'abril es fan les primeres eleccions municipals i s'imposa el PSC amb 10.073 vots i 8 regidors, seguit de CiU (7.992 vots i 7 regidors), PSUC (5.638 vots i 5 regidors), UCD (3.627 vots i 3 regidors), Independents (2.156 vots i 1 regidor) i PSAN (2.092 vots i 1 regidor).

1983: Cornet revalida l'alcaldia

Les segones eleccions municipals es fan el 8 de maig i el PSC torna a guanyar amb 16.374 vots i 13 regidors (única majoria absoluta fins avui), seguit de CiU (12.722 vots i 10 regidors) i Aliança Popular (2.555 vots i 2 regidors).

1987: Sanclimens gira la truita

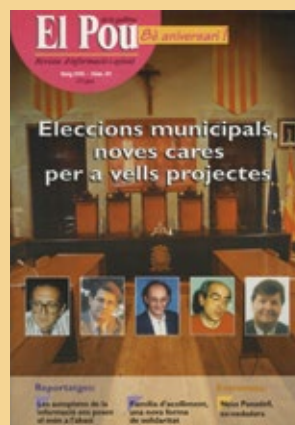
En les terceres eleccions, convocades per al 10 de juny, CiU s'imposa amb 14.900 vots i 12 regidors, seguida pel PSC (13.291 vots i 10 regidors), Esquerra Nacionalista (2.786 vots i 2 regidors) i PP (2.137 vots i 1 regidor).

1991: CiU manté l'alcaldia

El dia 26 de maig, els manresans confirmen la victòria de CiU, amb 12.531 vots i 12 regidors, seguida pel PSC (9.818 vots i 9 regidors), Esquerra Nacionalista (2.974 vots i 3 regidors) i PP (1.966 vots i 1 regidor).

1995: El tripartit suma

Les cinquenes eleccions municipals es fan el 28 de maig i atorguen una victòria insuficient a la CiU de Pere Oms, amb 11.066 vots i 9 regidors, mentre que els partits d'esquerra sumen: PSC (9.731 vots i 8 regidors), ERC (4.232 vots i 3 regidors) i IC (2.432 vots i 2 regidors). El PP n'obté 3.475 i 3 regidors.

El Pou de la gallina organitza el debat d'alcaldables per Manresa, conjuntament amb la Federació d'Associacions de Veïns de Manresa, el dimecres 3 de maig, a la sala de la Plana de l'Om, a les 19 h. Les discussions sobre la conveniència de donar veu a l'extrema dreta comporten reflexions

sobre la pràctica del periodisme i, en el fons, dels pilars més bàsics de la democràcia. Si bé és plenament democràtic –i sembla obvi i necessari– deixar expressar-se a totes les opcions per informar a la ciutadania de les propostes i programes de partits i candidatures electorals, costa d'acceptar

1999: Valls revalida el càrrec

El dia 13 de juny, el PSC s'imposa amb 11.632 vots i 11 regidors, seguit de CiU (7.891 vots i 8 regidors), ERC (3.709 vots i 3 regidors), PP (2.204 vots i 2 regidors) i ICV (1426 vots i 1 regidor).

2003: Es manté el tripartit

El 25 de maig, el PSC revalida la majoria baixant a 10.497 vots i 9 regidors, seguit de la CiU de Josep Vives (8.615 vots i 8 regidors), ERC (4.965 vots i 4 regidors), ICV (3.004 vots i 2 regidors) i PP (2690 vots i 2 regidors).

2007: Camprubí relleva Valls

Tot i que les eleccions del 27 de maig van atorguen la victòria a CiU (7.665 vots i 8 regidors), el tripartit d'esquerreres torna a sumar. El PSC, encapçalat per Josep Camprubí, obté 7.045 vots i 8 regidors, seguit d'ERC (3.133 vots i 3 regidors), i ICV (2.146 vots i 2 regidors). El PP en té 1.833 i 2 regidors, la CUP, 1590 i 1 regidor, i PxC 1.539 vots i 1 regidor.

2011: Junyent tanca setze anys de tripartit

El 22 de maig, la CiU de Valentí Junyent es consolida amb 9.356 vots i 11 regidors, que li permetien governar davant d'un ajuntament més fragmentat. El PSC rep 3.339 vots i 4 regidors, seguit d'ERC (3.089 vots i 3 regidors), PP (2.498 vots i 3 regidors), PxC (2.391 vots i 2 regidors) i CUP (1.981 vots i 2 regidors).

2015: CiU repeteix, amb marea sobiranista

El dia 14 de maig, els manresans atorguen la victòria a CiU (8.026 vots i 9 regidors), seguits d'ERC (6.365 vots i 7 regidors), la CUP (2.986 vots i 3 regidors), PSC (2.956 vots i 3 regidors), Ciutadans (1.813 vots i 2 regidors) i Democràcia Municipal (1.525 vots i 1 regidor).

2019: Aloy guanya Junyent, per molt poc marge

El día 26 de maig, amb uns resultats molt ajustats, la candidatura d'ERC, encapçalada per Marc Aloy, guanya les eleccions municipals amb 9.119 vots (8 regidors), seguida de JxManresa amb 9.109 (8 regidors), PSC amb 4.743 (4 regidors), Fem Manresa amb 3.269 (3 regidors) i Ciutadans amb 2.282 i 2 regidors.

aquells que qüestionen el sistema en si mateix. El **Pou** no convidarà Vox al debat, però es veu en l'obligació (com ho ha fet internament) de fer avinent a partits i ciutadans que les *costures* de la societat democràtica estan a punt d'esquinçar-se quan l'Estat mateix i, de retruc, els grans partits, massa sovint dubten sobre la conveniència de fer entrar o

no Vox en campanya. Davant del rebuig frontal de moltes formacions polítiques a compartir-hi actes, ens decanem per no comptar-hi en el nostre debat. Una decisió que concorda amb els continguts del reportatge central de la revista d'aquest mes, on tant la candidatura com la cap de llista de VOX no hi apareixen.

Renata Marciniak

(Polònia)

«Ja estic acostumada a la cultura i tradicions d'aquí. Manresa és casa meva»

El meu nom es Renata Marciniak i vaig néixer l'any 1967 a Pacyna, un petit poble de Polònia que va començar a tenir repercussió perquè un antic primer ministre polonès també hi va néixer. Quan vaig marxar-ne, el meu marit i els meus dos fills ja feia temps que s'havien establert a Manresa. Primer va venir el meu home perquè va rebre una oferta de feina a la mina de Sallent i, com que els meus fills volien aprendre un altre idioma, al cap d'un any i mig va venir la meua filla i, uns tres o quatre anys més tard el meu fill. Finalment, al cap de sis anys vaig arribar jo a la ciutat. No podia fer-ho abans per motius de feina i perquè havia d'acabar els meus estudis de doctorat en Ciències Econòmiques i Gestió d'Empresa que estava fent a la Universitat d'Economia de Cracòvia. Tots els anys que vaig estar separada del meu marit i els meus fills ens vam plantejar que si m'havia de quedar més temps a Polònia ells tornarien, però finalment vaig poder venir.

Quan vaig arribar a Manresa tenia 44 anys i, per a una persona d'aquesta edat, és difícil començar una nova vida i aprendre un idioma. En aquell temps a la ciutat no feien cursos per aprendre castellà i, al principi, vaig estar durant dos mesos anant a Barcelona a classes, però ho vaig deixar perquè requeria moltes hores de desplaçament. Com que aquí feia aquagym, una de les companyes notava que no entenia certs aspectes i em va oferir fer-me classes de castellà i català. Un dels aspectes que em va costar entendre era que la gent digués que qualsevol cosa la farien «demà», ja que a Polònia ho fem el mateix dia; en canvi, la paraula «caixa» no em va costar gens pronunciar-la perquè té una fonètica semblant al polonès. Per aprendre qualsevol llengua és molt important llegir llibres i escoltar la televisió en aquell idioma i, per aquest motiu, ho feia unes 10 o 12 hores cada dia des de casa meua. El català també el vaig millorar gràcies als tres anys que vaig estar al Centre de Normalització Lingüística Montserrat, tot i que ho vaig deixar per poder fer uns nous estudis de doctorat, en aquest cas en Ciències de l'Educació a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Renata Marciniak davant de la FUB (arxiu particular)

Soc professora acreditada per l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA) i per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU), uns certificats que permeten accedir a l'ensenyament del món universitari com a docent amb més facilitats. Fa sis anys que treballo com a professora a la Fundació Universitària del Bages (FUB) i a la EUNCET Business School, on faig classe d'Economia Internacional, Gestió d'Empresa i Gestió de Projectes. A part, fa més de vint anys que em dedico a la formació en e-learning i faig cursos i seminaris en moltes universitats d'Amèrica Llatina. També he escrit diversos llibres i articles i soc revisora de revistes. Actualment dirigeixo un projecte de la FUB en què la universitat va ser seleccionada pel Ministeri de Salut i Assistència Sanitària de Guatemala per formar tècnics i professionals a través de dos cursos. De Manresa m'agrada molt l'amabilitat de les persones, passejar pel Centre Històric, la zona de l'estació de la Renfe, el passeig del Riu i la torre de Santa Caterina, la història de la ciutat i, sobretot, la FUB. Al principi em vaig plantejar juntament amb el meu marit i fills tornar a Polònia per la resta de la família i els amics, però ara tenim molt clar que ens volem quedar a viure aquí perquè ja estem acostumats a la cultura i tradicions de Catalunya i perquè Manresa és casa nostra, tot i que com a mínim, un cop a l'any anem de visita a Polònia i jo, per la meua feina, unes tres o quatre vegades.

Impulsem
Manresa

Joan Vila

Alcaldable d'Impulsem Manresa

El canvi que il·lusiona

Un equip per liderar el canvi

Manresa necessita un nou lideratge, format per un equip de persones amb capacitat per impulsar:

- » El canvi **amb visió de futur**
- » El canvi **per la capitalitat**
- » El canvi **al servei dels ciutadans**
- » El canvi **per la qualitat de vida**

El canvi que faci de Manresa una ciutat on valgui la pena viure.

@ImpulsemManresa

impulsemmanresa

impulsemmanresa.org

L'osmosi, l'aliat contra la sequera

Josep M. Macià Roldan, gerent i secretari tècnic del Col·legi d'Enginyers
Graduats i Enginyers Tècnics Industrials a la Catalunya Central

L'aigua és un dels recursos més preuats del planeta i malgrat ocupar-ne el 70%, el 97% d'aquesta és salada, i del 3% d'aigua dolça restant només el 0,5% està disponible, perquè la resta es troba en forma de gel o de forma inaccessible al subsol.

a dessalinització de l'aigua del mar –que consisteix en l'extracció de les sals minerals dissoltes– semblaria el mètode més directe per lluitar contra aquesta mancança, oi? De manera natural, la dessalinització es produeix en l'aigua del mar quan

s'evapora i es formen els núvols que donen lloc a la pluja i aquesta ja és dolça. El mateix Da Vinci va fer possible l'obtenció d'aigua dolça utilitzant un alambí. Però, és clar, el cost energètic d'escalfar fins a evaporar l'aigua seria massa elevat i poc sostenible. Apareixen aleshores les dessalinitzadores que funcionaran per osmosi inversa, perquè és el procés que consumeix menys energia. S'utilitzen unes membranes semipermeables que deixen passar l'aigua, però no les sals. Són unes membranes d'un material anomenat poliamida, ultrafina. Serien com les mosquiteres que tenim a les finestres, que no deixen entrar els mosquits, però sí l'aire fresc. La part negativa del procés és la producció de salmorres, ja que aproximadament de cada 100 litres d'aigua tractada n'apareixen només 45 d'aigua dolça i la resta cal retornar-la al mar amb altes concentracions salines, que poden arribar a afectar els ecosistemes.

A Catalunya hi ha dues dessalinitzadores que permeten aportar uns 80 hm³ a l'any de recurs potable, que equival a l'aigua que consumeix tota la regió metropolitana de Barcelona durant quatre mesos. Una al Prat de Llobregat i l'altra a Blanes. La primera és la més gran d'Europa, amb moderns sistemes d'estalvi energètic implantats. Ubicada a la desembocadura del riu Llobregat i en funcionament des del 2009, avui està a ple rendiment, atesa la situació de sequera actual. Habitualment el seu funcionament és del 10-15%, mentre

que ja fa mesos, com dèiem, que està pràcticament al 100%. El procés d'osmosi l'aplica agafant l'aigua del mar a uns 2 quilòmetres mar endins i 30 metres de profunditat, passa per un pretractament d'impureses i desinfectat inicial, per un filtrat i, ja amb l'augment de la seva pressió fins a valors de 70 bar, es passa per les membranes semipermeables de mil·lèsimes de micres de l'osmosi, les quals retindran les sals i resta d'elements que encara contingui aquesta aigua. Finalment i perquè l'aigua dessalinitzada sigui potable ha de ser remineralitzada per aportar tots els minerals necessaris que ha perdut. El postractament consisteix a passar l'aigua per uns llits de carbonat càlcic o calcita. Com que la planta no disposa de dipòsits d'aigua, el producte final es bombeja fins als dipòsits de Font Santa a través d'una canonada de 12 km.

Per descomptat, amb les dessalinitzadores utilitzant l'osmosi no n'hi ha prou, i per tant cal fer-nos ressò del que pregona l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA): cal un consum més que responsable, perquè tot i la situació de sequera que estem vivint i que ha vingut per quedar-se, l'any passat es van registrar puntes de consums superiors en un 10% als valors habituals o de referència. Això és i serà insostenible.

**Anjo
Valentí
Moll**

**Sant
Jordi
2023**

PSC Socialistes
de Manresa

LES TAPES DEL POU

**El Pou,
però d'etiqueta**

Comandes
al tel. 93 872 50 18
o a elpou@elpou.cat

www.guiamanresa.com

GUIA CULTURAL, SOCIAL I COMERCIAL DE MANRESA I LA CATALUNYA CENTRAL

la xixo

Guimerà, 46

Passeig Pere III, 10

Millor fresqueta, però sense alcohol

Marta Jorge

Avui analitzem una beguda, concretament una de ben popular, que agrada molt i que s'acostuma a prendre ben fresqueta. T'ensenyem un dia més la importància de revisar les etiquetes, perquè fins i tot quan anem al supermercat i omplim el carro de productes aparentment saludables, no tot és el que sembla.

L'etiqueta analitzada avui conté aquests ingredients:

INGREDIENTS

Aigua, malta de civada, glucosa, diòxid de carboni, extracte de llúpul, colorant E150c caramel amònic, aroma natural, acidulant àcid cítric.

INFORMACIÓ NUTRICIONAL (per 100ml)

Valor energètic	100 kJ (24 kcal)
Greixos	0 g
Carbohidrats	5,8 g
dels quals sucres	3,1 g
Proteïnes	0,25 g
Sal	0,0 g

L'etiqueta ens indica que estem davant d'una beguda amb una aportació energètica baixa, on el nutrient predominant són els carbohidrats. Hi ha un colorant, el caramel amònic, que no seria necessari en aquest cas, diòxid de carboni com a gas d'envasat i un regulador de l'acidesa. El producte correspon a una cervesa amb un 0% d'alcohol. El consum d'alcohol elevat i regular s'ha associat en diferents estudis a la malaltia cardiovascular i a diferents tipus de càncers, entre d'altres. Per tant, els amants de la cervesa que no poden resistir-s'hi tenen a disposició opcions sense alcohol per

prendre de tant en tant sense abusar-ne. Cal matisar, però, un parell de qüestions. En primer lloc, les cerveses que porten l'indicatiu «sense alcohol» en porten una mínima quantitat; concretament, en poden portar fins a un 1% com a màxim. Per tant, val la pena si més no tenir-ho en compte perquè tot acaba sumant. En principi, les que inclouen a la llauna «0,0% d'alcohol», no n'haurien de portar gens. En segon lloc, a l'hora de triar val la pena revisar l'etiqueta perquè, com hem vist, en alguns casos les cerveses han estat ensucrades. Per tant, si podem escollir opcions 0% i amb la mínima quantitat possible de sucres, la nostra salut ens ho agrairà. Les marques acostumen a endolcir més les cerveses amb llimona, que solen portar molt poca llimona i força més sucre per compensar l'acidesa.

RECORDA

Tot i que a la cervesa hi trobem components beneficiosos per a la salut com ara llúpul, vitamines –sobretot, del grup B–, polifenols i algun altre nutrient, no és una beguda de la qual haguem d'abusar. En tot cas, a l'hora de triar, sempre és millor escollir una de les diferents opcions 0,0% per evitar l'alcohol i millor encara si defugim les opcions més ensucrades. Per tant, per als amants de la cervesa ben fresqueta, hi ha opcions per no haver de renunciar a aquesta beguda tan estimada per consumir-la de tant en tant!

Ramon Bacardit

*Fes que passi.
Fem el clic!*

@juntsxmanresa
#JuntsAmbBacardit

junts
Manresa

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA MONTSERRAT

SLC Manresa – SCC Bages · Passeig de Pere III, 68
Tel. 93 872 17 07 · manresa@cpnl.cat
www.facebook.com/SLCdeManresa

Busquem voluntàries i voluntaris per participar en el programa del Voluntariat per la llengua

Si parleu català fluidament, voleu fer de voluntària o voluntari d'una parella lingüística del VxL? Solament hi heu d'invertir una hora setmanal per conversar en català, d'una manera natural i distesa, amb una aprenentia o aprenent que en té coneixements bàsics, que vol adquirir fluïdesa i perdre la vergonya de parlar-lo.

El VxL ofereix dues modalitats: presencial (les parelles han d'assistir al lloc de trobada el dia i l'hora que hagin acordat) i virtual (les parelles fan les trobades per mitjà d'Internet, a través de plataformes de videotrucada).

L'equip de professionals del VxL us assignarà la parella lingüística i us donarà el suport que necessiteu durant les trobades.

De ben segur que us ho passareu molt bé conversant en la nostra llengua i ajudareu la vostra parella a llançar-se a parlar-la de manera informal i amena.

Si esteu interessats a participar-hi, escriviu un correu electrònic al vxl.montserrat@cpnl.cat o truqueu-nos al 634 75 78 68

ABADAL

ABADAL

Picapoll
Penedès Bages D.O. Denominació d'Origen

ABADAL
08279 Santa Maria d'Horta d'Avinyó
www.abadal.net

MARCS MIRALLS OBRA GRÀFICA

EL TALLER

PINTURES LAMINATS DECORACIÓ

Mel. 13 - 08241 MANRESA. Tel. 93 872 65 58
Fax. 93 872 85 93 - eltallerscp@gmail.com

**LABORATORI
D'ANÀLISIS
CLÍNQUES
ANTONI
NOGUERAS**

Mossen Jacint Verdaguer, 40
Tel. 93 873 34 47 - Manresa

Forns de calç de Cal Rogent, Collbató

Josep M. Mata-Perelló / Josep Girabal Guitart
(Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central)

P

rop del nucli urbà de Collbató, a pocs metres de la carretera que porta a Monistrol, crida l'atenció un llarg mur de pedra en el qual hi ha tres obertures amb arc de mig punt. Es tracta dels antics forns de calç de Cal Rogent, una explotació creada a

principis del segle XX per un notable hisendat local, Joan Rogent i Massó, fundador també d'un taller d'òrgues i molt actiu en la modernització de l'agricultura. Era net de l'arquitecte Elies Rogent i Amat, autor de l'antiga seu de la UB, professor de Gaudí i de Domènec i Montaner. Al mur frontal dels forns hi ha també una porta que dona a una escala que permet pujar al nivell superior de la construcció, i en un extrem hi ha les ruïnes d'un petit habitatge. Al llarg de la paret s'observen els forats on anaven encastades les bigues que formaven un porxo i a la part alta hi ha uns pilars d'obra que devien haver sostingut una coberta. Les portalades donen accés als tres forns, que, com tots els tradicionals, estan excavats en la roca natural i tenen forma de cambra més o menys cilíndrica. Per la part baixa, que s'anomena olla, és una mica més estreta, ja que l'envolta un graó anomenat banqueta.

El procés de cocció de la calç començava carregant el forn amb pedra calcària. Primer es feia una volta en forma de falsa cúpula carregada sobre la banqueta, i es formava la fogaina en què per davant es deixava una obertura per on introduir el combustible. Sobre la volta s'anaven posant les pedres, primer des de la mateixa boca i més amunt des de dalt fins a formar amb el rocs més menuts una pila cònica anomenada paller o caramull, que es cobria amb terra amb obertures per assegurar un bon tiratge. Un cop completada la càrrega s'encenia el forn, que havia de ser alimentat dia i nit per assolir una temperatura propera als 1.000° C necessaris per convertir el carbonat de calci de la pedra calcària

en òxid de calci o calç viva. La cocció durava uns quants dies i quan tota la càrrega era cuita es deixava refredar fins a poder-la desenforar. La calç viva servia com a desinfectant de pous i cisternes, barrejada amb aigua es convertia en calç apagada i tenia nombroses aplicacions: fer morter per a la construcció, emblanquinar parets, elaborar el caldo bordelès barrejant-la amb sulfat de coure... Tan interessant com els forns és la pedrera, que trobarem a poca distància pujant per la pista. Les seves dimensions mostren el gran volum de pedra extreta, que en aquest cas és una roca calcària formada en el període del Triàsic mitjà, dins la fàcies del Muschelkalk, fa entre 239 i 245 milions d'anys. Són per tant roques molt més antigues que la majoria de les que trobem al Geoparc. Al Triàsic el món era molt diferent de l'actual, tots els continents s'havien unit en un de sol que anomenem Pangea, i l'indret que comentem era a la seva costa oriental, en una zona de mar poc profund, càlid i ric en fauna. A les roques de la pedrera s'observen nombrosos rastres que animals de cos tou deixaven al fons marí, i el 1987 s'hi van trobar els fòssils d'holotúries (cogombres de mar) més complets i ben conservats del món. També s'hi van trobar nombroses restes fòssils d'altres equinoderms com crinoïdeus (lliris de mar), ofiures (estrelles amb braços molt prims), a més d'esponges, bivalves, ammonits, gasteròpodes... testimoni d'un món primitiu molt diferent a l'actual.

Nom del paratge: Forns de calç de Cal Rogent. **Situació:** Al costat dret de la carretera B-112 de Collbató a Monistrol de Montserrat, prop del km 1. **Procedència del nom:** Era el nom de la casa propietària dels forns. **Situació geològica:** La zona forma part de la Serralada Prelitoral Catalana, a poca distància del massís de Montserrat, que ja forma part de la Depressió Geològica de l'Ebre. **Importància geològica:** És un jaciment paleontològic d'importància mundial per la seva riquesa en fòssils del Triàsic. **Materials geològics:** Hi predominen les calcàries, en estrats fortament inclinats cap al sud. **Edat de la formació:** Aquestes roques són entre les més antigues del Geoparc, ja que procedeixen de sediments marins dipositats en el període Triàsic.

porquetprat
RÈTOLS

• PANCARTES PUBLICITÀRIES • VINILS ADHESIUS • IMPRESSIÓ GRAN FORMAT • RETOLACIÓ VEHICLES

Jorbetes 40-42 • 08241 Manresa • T 93 876 84 58 • retols@porquetprat.cat

Miami
GASTROBAR

**Un restaurant de cine
al centre de Manresa!**

@MiamiGastrobar

Troba més informació al nostre Instagram.

Muralla de Sant
Domènec, 1-3, Manresa

938 76 92 16

Menjar
Beure
Viure!

OBERT Els 7 dies
de la setmana

Ara i sempre, el més important

✓ **EL MILLOR QUADRE
MÈDIC DEL TEU TERRITORI**

Gaudeix dels professionals més
destacats a la vora de casa.

✓ **SERVEI DENTAL INCLÒS**

Les millors clíniques d'Odontologia
a la teva disposició

✓ **ASSISTÈNCIA EN VIATGE
A TOT EL MÓN**

Sigués on siguis estaràs cobert.

✓ **COBERTURES ADAPTADES
ALS NOSTRES CLIENTS**

Assegurança ajustada a les
teves exigències i necessitats.

CONTRACTA ARA LA TEVA ASSEGURANÇA DE SALUT A MONTEPIO.CAT

Com canviar el món

Ignasi Cebrian

rran de la lectura del llibre de la Naomi Klein *Com canviar el món* vaig fer memòria d'un altre llibre amb el mateix títol *Com canviar el món*, de John-Paul Flintoff. Un llibre del 2018 molt divulgatiu, ràpid de

llegir, que incideix en el fet que el canvi sempre sorgeix d'un mateix i en la importància dels petits canvis. Però, sobretot, denota i irradia optimisme explicant que, si hi ha alguna cosa que no ens agrada, nosaltres la podem canviar. He rellegit el llibre de Flintoff i recordo que la filosofia que hi ha al darrere és la de The School of Life (l'Escola de la Vida), entitat que fa d'editorial del llibre, i de tota una col·lecció. L'Escola de la Vida és una empresa que té com a finalitat oferir respostes que ens ajudaran a trobar el tresor ocult del coneixement humà, des d'una perspectiva transdisciplinària: ciència, art, psicologia, empresa... Aquesta escola, físicament, és una botiga a Londres, al barri de Bloomsbury, on fan conferències, cursos, tallers, venen llibres i altres productes de marxandatge, fan berenars i sopars... Tot amb un toc molt humà i amb una finalitat clarament educativa. Un projecte necessari per assumir el canvi cap a una societat més humana, més justa, inclusiva i equitativa.

El canvi que ens proposa L'escola de la vida i Flintoff no és gaire diferent que el proposat per Naomi Klein. Un respecte al medi ambient implica també aportar, a la vida de la gent, des de la cultura, orientació i saviesa. Assumir el canvi cap a una societat més humana, més justa i equitativa. Sembla que el món sigui difícil de canviar, però no és cert, ja ho hem fet una vegada. L'emergència climàtica n'és el resultat. Mitigar-la o frenar-la es farà difícil si primer no canvien certs comportaments humans envers la natura i entre nosaltres mateixos, comportaments depredadors i egoistes, i sobretot invisibles, que tots exercim en un cert grau sense adonar-nos-en. Estem a l'antropocè, època en què l'activitat humana ha començat a generar efectes ambientals negatius massius a nivell mundial. I també estem a l'era de l'estupidesa (nom d'una pel·lícula premonitòria del que avui està passant als humans ambientalment). És el moment d'entrar en l'era de la intel·ligència emocional i empàtica: una època de cures entre nosaltres i la natura. El subtítol (i el contingut) del llibre de Naomi Klein ens acosta cap a aquesta proposta: *El manual del jovent per protegir-nos els uns als altres i el planeta*.

S'ha de continuar tenint cura dels nostres paisatges, Montserrat en blanc i negre.

I TU, JA ESTÀS SUBSCRIT AL POU?

**APROFITA L'OFERTA
ESPECIAL SANT JORDI:
PER NOMÉS 25 EUROS,
SUBSCRIPCIÓ
MAIG-DESEMBRE 2023
I TASSA DE REGAL**

**TOT UN ANY D'INFORMACIÓ
MANRESANA A LA BÚSTIA**

P

Nom i cognoms _____

DNI _____ Correu electrònic _____

Adreça _____

Població _____ CP _____ Tel. _____

Se subscriu a El Pou de la gallina, de _____ maig _____ a _____ desembre _____ de 2023 per un import de 25 euros, que pagarà:

Titular _____

Caixa o banc _____

Codi IBAN _____

Us demano que siguin pagats els rebuts al meu nom que presentarà l'Associació Cultural El Pou de la gallina.

(signatura)

Retalla o fotocopia aquesta butlleta i fes-la arribar a la redacció d'El Pou de la gallina, al carrer Sobrerroca, 26, 1r. 08241 Manresa (Bages). També pots omplir el formulari entrant a www.elpou.cat

**«Vam sentir el soroll
d'una bomba que van tirar
a la plaça de la Reforma
i es van trencar
els vidres de casa»**

JOSEP FORRADELLAS MORA

Jordi Sardans
Fotos: Francesc Rubí

Trompetista i cantant de diverses orquestres, va estudiar a l'Escola Municipal de Música i amb el mestre Miralles. Va començar amb l'orquestra manresana Iris, on va tocar 14 anys. Després va estar amb els River's, l'Orquestra Trinidad, Maiker's, Los Solistas Reunidos, Trotamons i Rebel Action. Els darrers anys es va especialitzar com a cantant de duets com el Califòrnia o Pep i Vador. Delineant de professió, és també pintor autodidacte.

Tres dels quatre germans del teu pare es van aparellar amb tres germanes manresanes?

—Sí, és curiós, però la família del pare eren quatre germans i en arribar a Manresa tres es van casar amb tres germanes manresanes. El quart va tenir dos fills i un era músic com jo i també es deia Josep Forradellas. Ens havien confós més d'una vegada.

Guerra civil

—Recordes algun fet viscut durant la guerra?

—Vivíem a la Baixada dels Jueus. Recordo que cap a l'Estació del Nord hi havia un refugi i, quan venien els avions a bombardejar, tocava una sirena i hi havíem d'anar a amagar-nos. Més endavant, ens vam acostumar a quedar-nos a casa, en uns safareigs sota terra. Venia un soldat a casa, a qui la mare li rentava la roba i ell algun dia ens portava arròs, quan el menjar escassejava. La mare ens va dir: demà farem arròs! L'avi també s'hi va

apuntar. Mentre ens l'estàvem menjant a taula, van sonar les sirenes perquè venia l'aviació i el meu pare ens va aconsellar d'anar cap baix als safareigs, però l'avi va protestar i va dir que es quedava menjant l'arròs, fins que vam sentir el soroll d'una bomba que van tirar a la plaça de la Reforma i es van trencar els vidres de casa. Aleshores sí que l'avi va baixar corrents a amagar-se.

—Alguna altra anècdota d'aquella època?
—El pare tenia un germà que feia de masover en una casa de pagès del sector del Molí de Boixeda. Ens va dir que podíem anar amb ell perquè estariem més segurs i menjaríem millor. Només feia quatre dies que hi érem quan van venir els soldats que volien posar-hi un observatori per als avions, amb el perill que comportava, ja que per a l'aviació enemiga era clarament un objectiu militar. Així que vam decidir anar cap a Manresa. Mentre tornàvem, vaig veure soldats morts. Era un marrec, però sempre tinc present la imatge d'un mort amb el casc al costat. Com que m'agradaven molt els barrets, me'l vaig posar i, mentre el pare em vigilava, va veure que se'm movia i va demanar què passava. Vaig mirar i a dins hi havia un folre i més endins una rata de bosc.

—Com vas viure la postguerra?
—Malament. No hi havia menjar ni feina ni cèntims. La gent anava a comprar, però havien de pagar a terminis, un tant per cent cada setmana. Hi havia una gran misèria. Recordo prou bé que feien el pa de blat de moro i al pare li va agafar molt mal d'estómac. Menjàvem farinetes, però de menjar bo no en trobàvem.

—Com recordes el teu pas pel Pare Algué?
Recordo molt bé el mestre senyor Ramon i l'Aparici Jané, missaires i bona gent. Hi havia un tercer que era un malparit: vaig veure com li escairava una orella a un nen, però per sort no el vaig tenir a classe.

—Com va ser l'experiència de treballar a Cal Carreras?

—Vaig tenir la mala sort de tallar-me un dit amb una màquina de foradar. No s'obria, vaig ficar el dit a dins quan no tocava i es va engegar la màquina, que anava amb corretges i amb una

forquilla es feien córrer. Me'l va arrencar. A més de la fàbrica tèxtil, tenien tint, d'altres acabats i una foneria a la carretera de Vic. L'amo ens tractava bé i preguntava per les nostres famílies. Ens donava la roba perquè ens féssim la granota per dins la fàbrica i ell també en duia. Ens feia portar espadenyes de pagès. Pels Reis obsequiava les canalles, però també la família. Quan era el seu sant feia venir una orquestra a la fàbrica perquè pogués ballar tothom. Per Tots Sants ens donava panellets i moscatell. Recordo que hi havia força mecànics per arreglar els telers. El Carreras era un bon amo: Havia pujat pel seu compte, sense tenir ni un duro, però va fer cèntims. Era molt decidit i no li feia por el fracàs, de manera que se'n va anar tres vegades a fer punyetes. No tenia fills. Un cop va anar a Barcelona, on va conèixer una família pobra amb molts fills i els va dir que si n'hi donaven un el faria pujar. El va tractar com a fill seu i li va donar la carrera d'enginyer. Quan va morir, va passar a mans d'un estranger i se'n va anar tot en orris. L'empresari Carreras va ser una bella persona, però l'ofici de mecànic no m'agradava gaire.

—Què va passar en una plaça de toros improvisada de Pamplona, l'any 1950?

—Vaig començar a tocar als 17 anys a l'Orquestra Iris, on tots érem joves, menys el Calveras, que tenia 40 anys i era casat. Ens va sortir una contracte per tocar a la plaça de toros de Pamplona. Els seus pares li van encarregar que nosaltres no ens fiquéssim amb els toros, perquè no passés cap desgràcia. En arribar a Pamplona van improvisar una plaça normal per poder-hi fer toros i els vam anar a veure. Calveras portava una càmera de fotos i em va demanar de fer-n'hi una aprofitant que el toro estava molt avall, però, quan es va posar dins i va cridar el toro, es va posar a córrer desesperat fins a enganxar-lo. Sort que només li va fer una petita lesió a la cama. Ens va prohibir que expliquéssim l'incident als pares respectius. Des d'aquell dia li vam dir Calverites.

Escola Municipal de Música

—D'on sorgeix el teu interès per la música?

—Del meu pare, que volia que fos músic. Amb cinc anys em va portar a l'Escola Municipal de Manresa, situa-

da darrere del Conservatori, però com que en aquella època no m'agradava, no hi anava. Quan el pare anava a buscar les notes, veia que un any i un altre ho suspenia tot. Els professors li van explicar que no assistia a les classes. Preferia jugar a boles o a cuc amagar al carrer amb d'altra canalla. Quan em va posar a treballar amb 14 anys a Cal Carreras, érem un grupet de 8 aprenents que ens vam ajuntar i vam decidir apuntar-nos tots a l'Escola Municipal de Música. El pare em va dir que estava ben grillat.

—Havies participat també en cobles?

—Sí, però no gaire. De seguida em vaig especialitzar en les orquestres de ball, però de vegades, segons qui ens llogava, si volia que també toquéssim sardanes, ho fèiem. A mi no m'agradava, perquè havies de tocar al carrer, encara que plogués.

—Això vol dir que el ball amb orquestres es feia sempre en locals tancats?

—No, sempre no. Recordo un any que vam anar a tocar al Pirineu aragonès a l'hivern, amb un fred que pelava. Tot i tenir una sala espectacular, ens van obligar a fer el ball a la plaça perquè era tradicional. Portava guants, però vaig passar molt fred.

Orquestres de ball

—Amb quines orquestres de ball vas començar a tocar?

—La primera va ser l'Iris, amb el Ramon de Sallent, Calveras, un xicot de Navarres, el fill de l'herboristeria dels Infants

de Manresa, Jacint Obiols, que era pianista i tenia contacte amb els representants del grup, el bateria, que també era manresà, l'impressor Quico Costa Riera (que amb el seu germà Joan van fundar el Tropic Show) i jo. A vegades acompanyàvem cantants com el Domingo. Teníem el local d'assaig i reuníó a Héroes manresanos, 29. Vaig estar-m'hi 14 anys,

«Vaig comprar la primera trompeta, una Couesnon, a l'amic Rudy Ventura, que vivia a l'escala d'uns familiars de la meva mare a Barcelona»

em va servir per voltar arreu: Catalunya i l'Aragó, però també cap a França. A Manresa recordo que havíem anat a la Pista Castell, a la Piscina Municipal, on també hi feien ball, el Casino, la Societat Coral Sant Josep, La Gàbia, l'Ateneu (amb el gremi de Sant Isidre), la Bellavista, a les Enramades dels pisos de la Sagrada Família de la Caixa de Manresa i especialment al Saló Alhambra, i no cal dir-ho, als envelats. Més endavant, vam estar en locals moderns com el Mànnix. Obiols es va fer ric venent bosses d'herbes, com timó o romaní, i carregant camions cap a les diverses botigues d'Espanya. També hi havia l'amo d'una fàbrica tèxtil, Busquets, que tenia mala fama a l'hora de contractar treballadores que li anaven a demanar feina. Quan anàvem a tocar a l'estiu, feia anar la seva dona al Berguedà, mentre ell s'entenia amb una *querida*. Durant uns anys, el representant va ser Cayetano Guevara, del carrer Puigterrà de Dalt. Més endavant vam formar una altra orquestra Iris, amb 13 components, a iniciativa d'un trombó que anava amb el Farrés, ens va escoltar quan érem molt joves i ens va proposar la formació d'una nova Iris, on també venia el Castells de les Escodines.

—A part dels Iris amb quins conjunts i orquestres vas estar?

—Amb els River's teníem el local a l'Avenida del Caudillo, 28. Gairebé tots els components eren manresans. Hi vaig estar bastant temps. També venia el director Busquets, l'empresari tèxtil. Hi havia un sallentí que com jo cantava i tocava la trompeta. El bateria treballava a la Pirelli i quan havíem d'anar a tocar posava les mans en un líquid perquè se li inflessin i així poder agafar la baixa i venir amb nosaltres. Havíem anat a Sa-

ragossa, Valladolid, Burgos, al Pirineu aragonès... Un temps vaig estar amb els Maiker's. Amb Los Solistas Reunidos, també manresans, vam actuar a França. Recordo el Joan Figueras, que tenia una sastreria davant del Conservatori, el cantant Pere Jubany, de Santa Maria d'Oló, Fèlix Senet que tocava el contrabaix, que ja és mort... Havíem tocat en

algun programa de Radio Nacional de España a Barcelona. Recordo que també vam estrenar la primera televisió manresana en un concurs nadalenc que es deia *Una joguina per cada nen*. Havíem editat discos, per exemple, a Columbia.

—Amb quins altres conjunts vas intervenir o col·laborar?

—Després van venir els Trotamons, on també hi havia el sastre Joan Figueras, organista i encarregat de les relacions públiques; Valentí Casas, d'Artés, saxo, violí i compositor; Fèlix Senet, guitarra baixa, i Juan Pérez, bateria. El diari de Manresa em definia com a "excelente trompeta y genial cantante, humorista y melódico." Ara bé, el cantant solista, guitarra rítmic i presentador habitual era el Jubany de Santa Maria d'Oló, que havia actuat als estudis de Prado del Rey de Madrid. Vam actuar al Drac Roig de Terrassa, a la Rioja, Sòria, València, a la Costa Brava, Andorra i França. També vaig estar força temps amb l'Orquestra Trinidad. Vam fer la presentació al parc de l'Agulla. Amb els Rebel Action havíem tocat al restaurant Guilà de Súrria. En aquesta població hi anava sovint perquè tocava amb un conjunt d'allà i havia participat moltes vegades en les caramelles. Durant anys, els Peralta, de Sallent, pare i fill, havien vingut sovint amb algunes d'aquestes orquestres. També havíem actuat en una piscina de Vic, que li dèiem la Conxa. Ens havien llogat per fer casaments i per anar als oficis, per exemple a la Seu. Els darrers anys havia participat en cercaviles, a la Plana de l'Om, amb la Coordinadora de Barris, i en carnavals sobretot comarcals.

—T'havies relacionat amb cantants famosos de l'època?

—Era amic del Rudy Ventura, que vivia a l'escala d'uns familiars de la meva mare a Barcelona, a qui vaig comprar la primera trompeta que vaig tenir, una Couesnon. Tinc fotos dedicades d'El Duo Dinámico o Antonio Machín. Durant anys van ser molt populars a Manresa les germanes Vilaseca. M'havia relacionat amb els germans De la Torre, Los Sírex, Los Relámpagos, Los Brincos, Los Mustang, Fusioon... Recordo que el pare dels germans Camp tocava amb Els Player's i un Santi Arisa molt jove ens venia a escoltar quan assajàvem al Cor de Sant Josep.

—Com viatjàveu?

—Gairebé sempre amb la furgoneta del Jacint Obiols. Havíem tingut algun en-surt. Tocava amb nosaltres i se'n anava a dormir tard. Moltes vegades, acabat el concert, tornàvem a les quatre o les cinc de la matinada. Estàvem cansats i el conductor i l'Obiols patia per no adormir-se. Per intentar evitar-ho es posava colònia al clatell, però vam tenir algun accident, tot i que no ens vam fer mal. Portàvem damunt la furgoneta, uns altaveus que eren molts alts i un dia veníem de tocar i el conductor, que estava mig adormit, no va veure un pont i de la trompada van sortir els altaveus disparats. Si la furgoneta s'hagués tocat cap al riu, malament rai. Vam tenir sort que ho va fer cap a la carretera.

—Éreu aficionats o professionals?

—Llavors era més seriós poder professionalitzar-te musicalment que no pas ara. Necessitaves un carnet que expedia el Sindicat de Músics, després de superar un examen i, si no el tenies, hi havia uns inspectors que et feien plegar. Ara he vist gent que agafa un orgue que funciona sol i fan veure que toquen. Fa poc, aquí al Passeig n'hi havia un que ni tocava ni cantava. Quina gràcia és aquesta!

—Sempre s'imposaven els membres del Sindicat Musical?

—Sempre no, però tenien molta influència. A Manresa, recordo el cas d'un músic que era un fora de sèrie i mentre feien varietés al Kursaal hi havia el costum d'agafar músics per acompanyar les vedettes. En una ocasió el van anar a buscar. El Sindicat se'n va assabentar i va anar al Kursaal per fer-lo plegar, El Padró, que era l'amo del local, els va dir: si s'aixeca aquest xicot del seu lloc, no

vull cap més dels vostres músics aquí. I no van tenir més remei que retirar-se.

—Què cobràveu per les vostres actuacions?

—Teníem uns representants que es quedaven un dotze per cent de mitjana del que cobràvem, que sempre estava prèviament acordat, independentment del públic assistent. Quan vaig començar no cobrava pràcticament res, però a l'orquestra River's n'hi havia un que tocava el saxo i era director de fàbrica, i li agradava portar les coses bé. Feia un resum de tot l'any on es reflectien els preus que cobràvem, que era una misèria en l'època. La temporada 1955-56 vam cobrar des de 45 pessetes d'Olesa o Sabadell a les 250 del Saló Alhambra de Manresa. La mitjana setmanal de guanys era de 84 pessetes.

—A més de les actuacions musicals, aprofitàveu per fer d'altres activitats?

—Si actuàvem a les Caves Cariñena, aprofitàvem per visitar-les. A Sòria vam anar a veure el que quedava del

castell del Cid. Quan anàvem a tocar a Sant Llorenç de Morunys sempre fèiem una parada al Pedraforca...

Duets

—Per què als darrers anys vas preferir actuar a duo?

—Perquè ens pagaven més, sobretot en les actuacions del Cap d'Any. Habitualment cantava i tocava la trompeta. Vaig formar part durant uns anys del Duet Califòrnia amb un músic de Calaf, unes temporades amb Pep i Vador i d'altres amb un de Navarcles i un d'Artés.

—Quines han estat les teves peces musicals preferides?

—Per damunt de totes, el *Sitio de Zaragoza*, un dels solos de trompeta més macos que hi ha.

—Com a cantant, tenies alguna cançó preferida?

—La meua cançó preferida era *El nen*, dedicada a les dones. Quan fa dos anys va morir la meua dona, li vaig dedicar la cançó següent: «M'he despertat, ara

és de nit, no sé què fer, te n'has anat, jo soc aquí. No puc pensar ni puc dormir i m'he trobat que el mon és buit si no ets amb mi. He procurat de veure gent, molts han pensat que m'he begut l'enteniment. Quan he parlat, no m'has entès, si no és amb tu, tot el que he fet no vol dir res. T'he trucat per dir t'estimo, sols penso amb tu. Com tu, amor, no hi ha ningú».

—Jubilat fa anys, quins problemes principals has d'afrontar?

—M'estic en un quart pis sense ascensor en un edifici de la plaça de l'Hospital que va fer construir l'Anònima per als seus caps i incomprensiblement no hi van voler posar ascensor. Ara només quedem quatre llogaters. Tinc la companyia d'un gosset a qui m'estimo molt, però tot s'ha apujat una barbaritat. Anava a una botiga de la carretera de Vic a comprar el menjar pel gos i de passada els comprava ous de les seves gallines, però han passat de costar 1,40 a 3,40 euros. Si els responsables no s'espaïen, ens portaran altra cop a la misèria.

el perfil

Josep Forradellas Mora neix a la Baixada dels Jueus de Manresa el 26 de setembre de 1932. Els seus pares eren aragonesos i van venir a Manresa molt petits. El pare, Antonio, provenia de Peralta de la Sal, a la Franja, era mecànic i havia treballat a l'empresa de maquinària tèxtil de Cal Carreras, al capdamunt del Passeig, tocant amb la Bonavista. La seva mare, Carme, era de Binacot, a la província d'Osca, i treballava a la Fàbrica Nova, però va plegar al cap d'un temps de tenir el Josep. Té un germà catorze anys més jove que es diu Antoni, és enginyer químic i viu a Granollers. El Josep Forradellas es va casar als 25 anys amb la manresana Núria Varrera, que va morir fa dos anys, amb qui va tenir tres fills: Montserrat, David i Xavier.

Va començar els estudis al Pare Algué, fins als 14 anys en què va passar a treballar a la fàbrica de Cal Carreras, on feia d'aprenent d'ajustador fins que es va tallar un dit amb una màquina de foradar. Tot i així, s'hi va estar fins als 25 anys. Als 14 anys es va apuntar a l'Escola Municipal de Música, on va aprendre solfeig i teoria musical, però quan volia tocar instruments com el piano i el violí ja no va poder i es va especialitzar amb la trompeta. A Barcelona va perfeccionar els estudis de trompeta amb el mestre Miralles, abans de fer el servei militar, tot i que per excedent de contingent només li va tocar fer els tres mesos de campament a Calaf. Sempre

li ha agradat molt pintar i té alguns quadres fets de manera autodidacta. Va fer estudis de delineant, amb un tècnic de la Maquinària Industrial que feia classes a casa seva. Això li va permetre treballar dues temporades en una petita fàbrica de maquinària tèxtil a la carretera de Vic, cap a la Bonavista, prop de la torre del Soler del Blanqueig, experiència que li va servir per entrar a treballar amb l'empresari Rius Clapers, que tenia la fàbrica a la Catalana, on va estar durant 32 anys, amb unes condicions especials que li permetien fer de músic als estius. Es va retirar com a delineant als 62 anys, però va continuar com a músic fins als 81. La trompeta ha estat la seva vida: va començar amb l'Orquestra Iris i va acabar amb el duet Pep i Vador.

Visió "Cosmoteàndrica"

Soc partícula de vida humana, còsmica, transcendent.
En memòria a Raimon Panikkar.

"Cosmoteàndrica", paraula seva per indicar la unitat entre el món humà, còsmic i espiritual.

Obra exposada al Cercle Artístic de Manresa, el passat març de 2023

Autor: Gabriela Vargas Anguita

Títol: Visió "Cosmoteàndrica"

Tècnica: Llapis grafit, 2022

Rosa

Amb motiu de la diada del llibre i de la rosa, l'escriptor Jeroni Muñoz ha escrit aquest relat per a la revista El Pou de la gallina, il·lustrat per l'artista Marta Genís.

Jeroni Muñoz

Havia estat durant dies exposada al sol, que entrava primaveral per la vidriera que mirava el jardí. Fora, les pruneres havien oblidat la florida i tremolaven quan el vent bufava les fulles morades. Malgrat ser joves, algunes sortien volant debils per la secada. La Rosa semblava marcir-se rere el vidre, perdent els pètals oblidada en aquella galeria de la residència, d'ortus a ocàs. Un dia rere l'altre, des de feia més d'una setmana.

A la porta de l'habitació s'hi podia llegir un nom, Jordi, i, com en totes les altres, la identificació de la persona anava acompanyada d'un dibuix que els regalaria la direcció del centre. En aquella, subjecta a la fullola, hi havia un cavaller muntat sobre un cavall que era a punt de caure sobre el drac. «Rosa», es va sentir que deia algú traient el cap a l'habitació. «Estàs bé?», li demanava l'única veu amiga allí. Es va girar i va esbossar un somriure amb la vista ennuvolada pel maquillatge que havia estat refregant-se, barrejat amb les llàgrimes que vessaven des de l'arribada de la notícia.

Ho havia sabut casualment, buscaven algú que pogués necessitar una cadira de rodes que havien trobat a casa de la seva amiga Lola, morta. «Morta?», va respondre tremolant. «Sí, va caure fulminada tot d'una a casa seva», li digueren. «Deu fer més o menys deu dies que ho vàrem saber», li van aclarir. Els veïns van avisar els bombers perquè el gos havia estat bordant dos dies sencers i no obria la porta. «Feia molt, que éreu amigues?». La Rosa no va respondre mentre feien signar al Jordi tot de paperassa. La directora del centre continuava amb la seva xerrameca absurda mentre ella es preguntava com coi podia ser que no li haguessin dit res de la mort d'una amiga que l'havia visitada a diari des de l'ingrés. També com era possible que, en arribar a aquell lloc, no s'haguessin presentat com a parella i com era possible que, allí, hagués acabat tornant a la cova d'on havia sortit feia més de quaranta anys. Tants com feia que no veia el seu germà. També el pare i la mare, que havien mort en un accident baixant de resar a la moreneta que la curés d'aquelles malalties que la desviaven. De poc els havia servit tanta devoció a la mare de Déu a qui

havien lliurat les ànimes de tots plegats perquè protegís la casa. Així, fora de casa, es trobava el dia que la mort els havia enxampat en aquell descens fatal. No va anar al funeral, se sentia bruta. Amb la pell infecta, amb l'ànima ronyosa. Feia més de dos anys que vivia al carrer, exposada. Enfrontada hora a hora a les seves conviccions, a la seva vida. A allò que sentia que era i l'omplia encara que la buidés tant.

Va *banquejar*, que en deia, entre caixers, els hiverns i les nits plujoses, i els bancs de parcs i jardins de la Barcelona oblidada, quan la temprança tornava i les jornades es feien llargues. Li agradava sentir l'escalf del sol tamisat per les fulles dels arbres. Li agradaven els lladrucs dels gossos jugant i les rialles de la canalla, feliç. Per a ella, aquells temps havien estat de càstig permanent. «Per què ens ho fas tan difícil?», li deia la millor de les mestres que havia tingut. El pare i la mare no li ho deien, intentaven aclarir la situació amb pallisses que duraven estones infinites. Estones faltades de l'esperança que tan sols se li obria les diades de Sant Jordi. Un temps d'entremig. De la foscor

Marta Genís

hivernal a una primavera adolescent que somniava, lliure i feliç, entre pàgines de llibres i roses. Era el seu dia. Recollia la màrfega amb què s'acotxava, amagava els cartrons i mirava de pentinar-se, bonica, a les dutxes de la fundació. Creia en el misteri d'aquella data, en la força d'un dia en què el més important eren lletres i flors. I va ser així que un Sant Jordi, sortint de la dutxa, la Lola li havia proposat de passar el dia juntes ramblejant. «Tu i jo?», sorpresa que una de les treballadores socials li fes aquella proposta. «No he fet pas res de dolent, oi?», va afegir, pensant que potser la volien fer fora de la fundació. «Sí, tu i jo», li va respondre la Lola.

Aquell Sant Jordi que van passar ple-gades es va allargar el que semblava un infinit. Fins que, després de la feridura, la Rosa va decidir que la Lola no podia assumir la càrrega de la seva cura i va ingressar en aquell centre. Amb una pensió de tot just cinc-cents euros, la plaça a la residència havia semblat una finestra per a l'alleugeriment. Ni de lluny havien imaginat que havia ser-ho amb el bescanvi de la seva identitat. En Jordi havia tornat a la seva vida i la Lola havia d'acostumar-se a una relació triangular amb un fantasma que les assotava a totes hores.

Allí ningú volia la Rosa, que va tenir el privilegi d'una habitació per a ella sola.

Una presó on el drac la tenia reclosa les vint-i-quatre hores del dia des que havien decidit que seria millor que hi fes els àpats per evitar aldarulls amb la resta de residents. La finestra al jardí era ara la seva única vida, des d'on havia estat esperant durant una pila de dies que la Lola la visités. No es va atrevir a mostrar preocupació per la seva absència quan li duïen el menjar o li recollien la roba per fer bugada. No va gosar demanar-li si en sabia res al psicòleg, que la venia a veure amoïnada per la seva solitud. «Solitud?», li havia respost la Rosa. «De debò creus que el que més m'angoixa és la solitud? Saps què et dic? Que no cal que tornis», va afegir. Però ell ho feia un cop per

LLIBRERIA – PAPERERIA
RUBIRALTA 100 anys

Born, 24
08241 Manresa

Tel. 938724130
rubiralta24@hotmail.com

EDICIONS SELECTES
LLIBRES PARCIR

▪ Àngel Guimerà, 74
▪ 08241 Manresa

▪ Tel. 93 873 38 82
▪ www.parcir.com
▪ parcir@parcir.com

setmana i sempre li feia les mateixes preguntes. Trucava a la porta amb un repic prudent, com si tingués por d'espantar-la. O potser que hagués anat a buscar la mort, com sovint li demanava si en sentia l'abelliment.

Un repic menys valent que el que va ressonar al cap d'una estona en què havia continuat explorant sobre el vidre els esbossos del rostre d'una dona que no volia marxar. S'obstinava a no desaparèixer després de l'esforç d'haver hagut de patir dos parts per existir. Dues dones per parir-ne una altra. El primer, amb les contraccions i els gemecs de la mare que rebia. El segon, amb els crits de la que ara deixava de ser-ho i les llàgrimes salabroses d'una altra que seria mare i filla a partir de llavors. Es va tornar a sentir el repic, entestat a obtenir resposta. «És obert», va dir la Rosa. Sempre ha estat obert,

va murmurar. En obrir-se la porta va aparèixer un ancià que duia un llibre en una mà i una flor intensament roja en l'altra. «Hola Rosa», va dir una cara que tot d'una es tornava a fer present després d'haver intentat oblidar-la amb obstinació. «Soc en Toni, em reconeixes?». El sol va tornar a sortir. I també els núvols, aquells que feien curses al cel quan eren infants i jugaven al parc o s'amagaven a la muntanyeta. Lolor d'abraçades suoses, arrebossades de pols que feia crostes als genolls i enfosquia els panxells de les cames. Sentia la seva veu infantil, que cridava 'corre corre, que t'atrapo' i les taques que els anys els havien anat posant sobre la pell es convertien en espurnes de gelat amb què s'havien empastifat bo i jugant. «Em sap greu, germana». Un mot nou, potser el més desitjat en la seva vida. «He sabut que la Lola va morir», va afegir. I llavors

la Rosa va retornar de la infància i es va asseure al capdavant del llit. Notava que tremolava, que defallia. «La Marta va morir fa un parell d'anys, també soc vidu. He pensat que podem passar junts aquest Sant Jordi. Vaja, si ho vols», va afegir. Ella hauria dit «tu i jo?», però no li sortien les paraules. Cap ni una. Les havia oblidades totes com les havia conegudes fins aleshores. Fins que el seu germà n'hi havia dut una que havia desitjat des de sempre i una altra que finalment la reconeixia abans d'haver-la pronunciada. L'avançava el també, que els igualava. Una paraula indesitjable que l'emplenava de felicitat, vídua. Una paraula fosca, farcida de tristor, que aleshores brillava com els estels les nits serenes. Tornava a néixer, la seva tercera nativitat festejada amb una rosa a les mans i un llibre del qual encara no havia vist les cobertes.

lèxic a la manresana

Pròssia

Jaume Puig

El lingüista Pau Vidal, divulgador i traductor, acaba de publicar el llibre *100 mots curiosos del català* (Cossetània), que conté una selecció de paraules que es poden considerar exòtiques o divertides i que sovint no apareixen en cap diccionari. I una d'aquestes paraules, ben usual a les comarques centrals de Catalunya, és *pròssia*. Vidal assegura que «és un mot que té els dies comptats, perquè ni tan sols apareix en cap diccionari, però ben viva per als osonencs, lluçanesos i bagencs». I hi afegeix que al Bages es fa servir més aviat com a insult, mentre que en alguns en lloc com a Alps fins i tot hi han batejat un gegant.

Efectivament, encara que no consti ni en el diccionari normatiu (DIEC2) ni en el diccionari Alcover-Moll, al Bages i a Manresa concretament és una paraula ben coneguda, i encara que difícilment la trobarem en textos escrits, he pogut comprovar que a molts parlants els és familiar, encara que actualment ja no la facin servir gaire.

Es tracta d'un insult que té diverses gradacions, algunes més agressives i altres de més tendres, que serien properes al significat de *desgraciat* o *mala persona*. Que la paraula

és ben viva encara en parlants d'una certa edat ho podeu comprovar fent una recerca a les xarxes socials, especialment en blogs sobre qüestions lingüístiques, com ara el valencià *Milmots*, on a la pregunta de si coneixen la paraula responen afirmativament parlants de Cal Rosal, Balsareny, Solsona... i uns quants de Manresa.

Hi podem afegir, finalment, que és un mot femení: «Quina *pròssia* que estàs fet» i que a Calders, hi ha una paret vertical coneguda pels escaladors com la *Pròssia*.

Podeu fer arribar les vostres aportacions a elpou@elpou.cat o via Twitter, amb l'etiqueta *#bagesisme*.

Hem renovat elpou.cat

El digital de la revista s'ha adaptat
a la pantalla de qualsevol dispositiu

Hi pots trobar els temes del Pou,
les històries manresanes,
els espais satírics, les opinions
d'una dotzena d'analistes
de la ciutat i l'hemeroteca
amb les revistes digitalitzades

**Segueix-nos a elpou.cat i a les
xarxes socials:**

@elpoudelagallina

@elpoudigital

@elpoudelagallina

50 ANYS

D'ÒMNIUM

BAGES-MOIANÈS

**Mig segle de lluita per la
llengua, la cultura i el país**

**EXPOSICIÓ
DEL 14 AL 30 D'ABRIL DE 2023**

Espai 7

Horaris de visita: de dimarts a diumenge de 17.30 a 20.30 h

Obres del Mercat del Puigmercadal (1986)

J. S. Foto: Arxiu El Pou de la gallina

A la fotografia observem el tradicional carrer de la Canal que tindrà continuïtat amb unes escales i després amb la nova edificació. Al davant es veu el darrere de les cases que donen al carrer Nou, la majoria del segle XIX i a l'esquerra l'estat de les obres del futur Mercat del Puigmercadal a començaments del 1986, davant d'un solar excavat, amb molta pedra, circumstància que va retardar considerablement la realització del conjunt de l'obra, que segons el periodista Josep M. Pintó era titànica. A sota s'hi va construir un pàrquing, al mig de la foto encara s'observen les marques d'aparcament dels usuaris del garatge Bohigas, desaparegut amb la nova edificació. Mentre duraven les obres alguns veïns ho feien servir d'aparcament. Els nous edificis es van bastir a l'entorn del turó de Puigmercadal que corona l'església i la caserna del Carme, entre les antigues cavalleries i el carrer de la Canal. L'espai ocupat és d'uns 5.000 metres quadrats. L'Ajuntament de l'alcalde Cornet va elaborar el projecte i va adjudicar la concessió a l'empresa Puigmercadal SA, el juliol de 1985, amb el compromís de tenir-la acabada en un any i mig, però el nou mercat es va inaugurar el 29 de novembre de 1987, per la Fira de Sant Andreu, per part del nou alcalde Sanclimens. Les portes es van obrir el 3 de desembre, amb èxit de compradors, però amb un primer conflicte entre els venedors de les parades i l'autoservei del grup Llobet, acusat de vendre producte fresc, i alhora denunciava algunes de les parades per vendre envasats. La idea

era contribuir a la recuperació del nucli antic de la ciutat, molt deteriorat durant dècades.

La construcció va plantejar problemes a causa d'unes expropiacions no previstes, per l'enderroc d'unes construccions de cases velles de l'illa interior, amb perill d'esfondrament. Van trobar més pedra de la prevista i un doll d'aigua dels estrats més baixos del turó va originar un rierol que impedia la cimentació de fonaments. Una altra causa d'endarreriment va ser els problemes que van sorgir amb el trasllat d'un transformador elèctric. El novembre del 1987 es feien els darrers retocs a les obres d'urbanització dels voltants de les naus del nou mercat i s'enllestia el condicionament de les botigues i les parades de la instal·lació, i l'obertura del pàrquing soterrani a la sortida de la Muralla, amb capacitat per a 107 cotxes. La concessió municipal es va fer per a un termini de 50 anys. El nou equipament tenia 116 parades d'alimentació, 7 botigues d'articles diversos: flors, teixits, papereria, adobador de sabates i productes de regal i de neteja, amb un autoservei a l'entresol. Les instal·lacions disposaven de bar, un espai per a una llotja de contractació, un restaurant, magatzems i cambres frigorífiques, entre d'altres dependències, que es van posar en funcionament més endavant. Un mirador al mateix nivell que el pati de la Caserna del Carme permetia contemplar una panoràmica de tota l'extensió del nou mercat, amb accessos des de la Muralla del Carme, el carrer de la Canal, la plaça Pedregar i el cim del Puigmercadal.

*Joieria i
Relotgeria*

BELLORRÍ

Reparació i restauració
de joies i rellotges

C/ Saclosa, 40
Tel./Fax 93 872 61 07
08242 MANRESA

CINEMA. Jordi Casas

Americana Film Fest a Manresa

El maig és habitual que Cineclub ens ofereixi col·laboracions amb festivals de cinema que donen la possibilitat al públic manresà de gaudir de títols gairebé inèdits a Catalunya. Entre aquestes oportunitats destaquen els títols de l'Americana Film Fest, un festival especialitzat en cinema independent nord-americà. La primera sessió es farà el diumenge 7 de maig i comptarà amb el film *Falcon Lake*, el brillant debut en la direcció de l'actriu Charlotte Le Bon, rodat en francès al Quebec. Es tracta d'una història d'amistat i descobriment entre un jove adolescent i una noia una mica més gran, que coincideixen de vacances en un llac idíl·lic amb una misteriosa història de fantasmes. El següent diumenge, hi haurà la segona sessió, *Riceboy Sleeps*, que es va endur tant el premi de la crítica com el del públic en aquest festival. Dirigida també per un actor, Anthony Shim, mostra la vida d'una mare soltera coreana que emigra al Canadà amb el seu fill petit i comença a treballar en una fàbrica. Un film amb una gran sensibilitat que recorda un èxit recent com *Minari*. Les sessions seran a les 18.30 h a la Plana de l'Om.

MÚSICA. Marc Vilanova

Primavera eufòrica

Destaquem la visita que el cantant barceloní Cesc Fuentes, més conegut en el món artístic com Triquell, farà al Kursaal. El participant de la primera edició del programa de televisió *Eufòria* hi presentarà el seu debut discogràfic, *Entre fluids*, entre el pop i la música urbana, una de les propostes més fresques dins del panorama musical català (dissabte, 3 de juny, 20 h). Sense deixar l'espai, i per als amants de les sevillanes, un dels grans noms del gènere com és Maria del Monte, tornarà a la nostra ciutat per presentar el seu darrer disc *Todo vuelve*. La veterana cantant andalusa farà les delícies del públic amb un repertori farcit de sevillanes, *bulerías* i rumbes, amb la seva poderosa veu i el seu innegable ofici dalt dels escenaris, amb més de quatre dècades de trajectòria (diumenge, 14 de maig, 18 h). I per acabar, remarcuem la visita que Arnau Tordera farà a l'espai musical Voilà. La veu i líder de la banda tonenca Obeses, presentarà el seu espectacle *El joglar*, una proposta molt més intimista per reinterpretar íntegrament l'obra *Verdaguer, ombres i maduixes*, que Obeses va publicar l'any 2017 (dijous, 25 de maig, 21 h).

TEATRE. Joan Morros

Teatre per riure

Per acabar el Toc de Teatre, els dies 27 i 28 de maig, es podran veure a la sala gran del Kursaal tres funcions de l'obra *Quant temps em queda*. Sota aquest enigmàtic títol s'amaga una de les comèdies més esbojarrades de la temporada que, estrenada fa un any, tornarà enguany a la programació del Grec. La trama, escrita i dirigida per la Marta Buchaca, és ben senzilla. El Pere (Lluís Villanueva) és el pacient a qui han diagnosticat una mort imminent i entre les darreres coses que es planteja de fer n'hi ha una que el té obsessionat: assegurar-se que l'Àngels (Marta Bayarri), la seva dona, serà feliç quan ell ja no hi sigui. Una felicitat que ell creu que aconseguirà si es casa amb el Lluís (Xavi Ricart), el seu millor amic. Maria (Betsy Túrnez), la germana de l'Àngels i exparella del Lluís, és la que caldrà foragitar per completar el pla. L'embolic està servit i la rialla assegurada.

VINS. Christian Carné, director comercial de Roqueta Origen

Abadal Mandó

La Mandó és una varietat de futur i pura expressió del paisatge de bosc del Bages. Molt generalitzada a la comarca a finals del segle XIX i principis del XX, va estar a punt de desaparèixer. Ara fa vint anys, Abadal va recuperar aquesta varietat ancestral, ressorgida gràcies al seu potencial per produir vins fins, especiats, racials, amb sensació de tardor, fruita madura, aromes florals i d'arrel. Presenta aromes de garrofa, de sotabosc, i un fons especiat de regalèssia i de fruita madura. De capa baixa, amb pocs tanins i amb complexitat aromàtica. El pas per boca és equilibrat, llaminer i rodó amb un final que recorda la tipicitat aromàtica d'aquesta varietat. És un vi elegant, autèntic, persistent i sedós, de bona acidesa i excel·lent capacitat de guarda. Agradarà molt als cuiners perquè sempre acompanya el plat, de fet marida amb gairebé tota la gastronomia mediterrània, des de peixos i carns blanques, fins a arrossos, *rissotos*, amanides i pastes. Si es vol es pot prendre fred, motiu pel qual és ideal per a l'època de primavera i estiu.

Preu de venda: 15,50 euros

Edifici de l'acadèmia Central

Lluís Virós. Foto: Francesc Rubí

l carrer de Carrió, paral·lel al Passeig, combinava instal·lacions industrials amb edificis residencials construïts

majoritàriament entre la primeria del segle XX i la Guerra Civil, com aquesta casa de 1925, segons el cadastre. Està feta en estil modernista tardà i amb alguns elements de transició al noucentisme. Fins fa mig segle, el carrer era força peculiar, el costat est estava dominat per les parts posteriors del teatre Kursaal, l'església de Crist Rei i algunes indústries que tenien façana al Passeig, mentre que a la part oest hi havia uns quants habitatges plurifamiliars, indústries com Pielisa o algun solar sense edificar, com el del costat d'aquest edifici. La part del darrere donava a l'estació Manresa Baixador dels Ferrocarrils Catalans, ara convertida en zona d'aparcament. Actualment és un edifici d'habitatges entre mitgeres de planta baixa i tres pisos.

L'immoble destaca per la composició simètrica de la façana, amb el cos central emfatitzat per una tribuna al primer i segon pis que es perllonga en forma de balcó al tercer pis. Els laterals de la façana són diferents a cada pis per remarcar la jerarquia vertical. En el primer hi ha balcons laterals que connecten amb la tribuna, mentre que en el segon són independents i en el tercer només hi ha finestres. La planta baixa manté l'estructura de tres cossos, amb la porta d'accés a la dreta, mentre que el coronament presenta una cornisa i un petit frontó triangular al centre decorats amb permòdols. També cal destacar els elements ornamentals com les baranes de forja decorades amb motius vegetals, els capitells de pedra esculpida que hi ha a les obertures, els vitralls acolorits de les finestres del primer pis i les rajoles ceràmiques sobre les obertures. El parament és de pedra en la planta baixa i de maó vermell a la resta, combinat amb elements de pe-

dra. Si s'observa l'interior de la botiga de la planta baixa, es poden veure elements estructurals de la casa com columnes i revoltos de maó en pla.

El catàleg de Manresa protegeix parcialment l'edifici, el volum i la composició de la façana, amb tots els elements decoratius esmentats. Forma part del

catàleg per la tipologia arquitectònica i estilística i perquè manté les característiques inicials. L'immoble va ser la seu de l'acadèmia Central, un centre educatiu que es dedicava a preparar el jovent manresà que estudiava el peritatge industrial i que s'acabava examinant a l'Escola Industrial de Terrassa, el centre oficial més proper a la nostra ciutat.

Llorenç Capdevila

Eudald Tomasa

Salt de Plens

Hi ha qui duu una vida literària i hi ha qui, de la vida, en fa literatura. Hi ha escriptors que fan literatura amb poca vida i d'altres que, en canvi, plasmen la vida a cada pàgina o, fins i tot, a cada ratlla: aquests darrers, sovint, són els poetes. Perquè la vida, com la bona literatura, està feta de sentiments i emocions. I hi ha novel·les que no podrien haver estat escrites per qual-sevol escriptor. És el cas de la darrera novel·la del castell-nouenc Jeroni Muñoz, *Salt de Plens* (El Gall Editor, 2023), que va merèixer el Premi de Narrativa Vila de Lloseta. Sense un coneixement profund de la muntanya, sense haver-la trepitjat i viscut en comunió, hauria estat impossible escriure una novel·la com aquesta, plena de vida, de poesia, de simbologia patumaire, de profunditat reflexiva, d'aproximacions a temes com la dificultat d'estimar o fer les paus amb el passat, i, sobretot, plena de muntanya.

La trama és senzilla i universal: dos personatges, un pare i un fill, es retroben, entre ells i amb ells mateixos, i emprenen, amb la gossa Xicra i amb algun fantasma del passat, la travessa de Cavalls del Vent a les serres del Cadí i del Moixeró. Hi ha moltes passes recorregudes, en aquesta història, tot i que el camí que recorren els personatges és, sobretot, interior. El paisatge es converteix des del principi en un protagonista indiscutible. De vegades, com a mirall de l'ànima. Altres cops, com a desencadenant de records. Sovint, com a veritable força motora.

Hi ha molta vida contemplativa, a les pàgines de *Salt de Plens*, però no es tracta d'una contemplació estàtica, sinó que es fa caminant, entre cingles, tarteres i corriols; entre pluja, neu o vent; sense que importi massa el punt d'arribada, sinó sobretot el camí. I pel camí Muñoz fa una exhibició magistral de domini de la descripció, de precisió en l'ús del vocabulari relacionat amb la natura, amb les plantes, amb els ocells, amb els animals, amb els rocs... Una exhibició literària que convida el lector a recórrer el periple físic dels personatges i a conèixer les seves vides, els seus drames particulars, les seves circumstàncies.

El gran Parc Central

El Castell. En dèiem així de Puigterrà. Quan era petit, hi jugava amb una colla: ens hi inventàvem aventures i batalles. Ens ficàvem en unes coves que devien ser els antics refugis antiaeris, al carrer del Sol. Muntàvem barricades amb pedres i troncs per defensar-nos d'enemics imaginaris. Corríem entre els pins, fins que tornàvem de color marró a casa, mans enganxifoses de resina, contents de les nostres victòries. A l'adolescència, hi anava a llegir, assegut als antics murs, mentre la fantasia s'esvania entre les hores i les lletres, i contemplant com la ciutat se submergia al capvespre en una foscor remorosa. Les meves primeres experiències amb noies també recorden aquest paisatge: un llarg petó tenia el gust de la brisa de la tarda, l'olor de romaní del cabell en el vent, un palpit freturós com si el puig tremolés, però que venia del cor. D'adult, he escrit més d'un article reivindicant-lo com el gran parc urbà desaprofitat. Articles al Pou mateix, quan manaven socialistes a l'Ajuntament. Articles quan Manresa era un feu convergent. Esments més recents, posant en relleu la mediocritat de l'urbanisme municipal que ha perdut l'oportunitat de fer el gran parc urbà. I el Castell, cada dia més degradat, paradís nocturn d'aventurers, de parelles furtives, però també de depredadors.

Erques Torres

Ara, Impulsem Manresa acaba de presentar un projecte per convertir Puigterrà en el gran parc central. Un pulmó verd de quatre hectàrees al bell mig de la ciutat, que ha d'esdevenir zona d'esbarjo per a la gent gran, zona lúdica per als nens, zona esportiva per a molts, i un espai per gaudir, menjar, beure, ballar..., especialment els més joves. Un lloc per contemplar la ciutat a vol d'ocell. M'encanta la idea d'un bar-restaurant amb vistes a dalt de tot, i que donaria l'activitat necessària per mantenir l'espai. Algú dirà que, per costós, no es podrà fer. Jo replicaria: per costós i lleig, el pàrquing de la Reforma. Per costós i inútil, el Palau Firal. Per costosos i lamentables: la passarel·la de ferro de la fàbrica de l'Aranya, els parcs amb reixes, les escales de l'Ajuntament i del Museu... O és que totes aquestes obres no han contribuït a arruïnar les arquitectures municipals? Contra costós: rellevant i ambiciós.

EL CUL DEL POU

NÚM. 303

BULEVARD ÀNGEL GUIMERÀ

Il·lustració: Maria Picassó

El projecte del futur carrer d'Àngel Guimerà ha vist la llum. I ni el drama més tòrrid que hagués pogut ordinar l'autor que dona el nom al vial feia presagiar un castell de focs d'estira-i-arronses com el que es viurà d'ara endavant. De fet, el govern municipal, amb l'obligat parèntesi pandèmic, i llevat d'algunes excepcions, ha aprofitat l'últim trimestre, per obrir l'últim calaix del congelador i posar damunt la taula els principals propòsits futurs en l'àmbit de la mobilitat, la rehabilitació del centre històric i la gran transformació urbana en sectors com el de la Fàbrica Nova o el mateix carrer Guimerà.

No és pas que la reordenació del centre de la ciutat no sigui el que han anat seguint les ciutats mitjanes de tot el món: pacificació del trànsit i espai agradable perquè els vianants passegin i revifin l'activitat econòmica de comerços i establiments de restauració i oci. Ah, i, per fi, eliminació de l'embut que representa el pas dels busos de la línia urbana. De manual. Ara bé, amb l'obtusa mentalitat manresana, els aïssos i uis estan cantats. N'hi ha que només veient les projeccions virtuals futures ja els surt urticària. Merder assegurat amb les obres, els materials, els canvis de sentit dels carrers... Ja ho veureu.

En plena primavera
quan el bon temps somriu,
el dia de Sant Jordi
la cultura reviu
l'esplet de la collita:
un dia diferent
que joia ens encomana
i ens aireja la ment.

Aixeca els ulls del mòbil;
observa el teu voltant.
Connecta't amb la vida.
Gaudeix de cada instant.
¿No notes que el «bon dia»
que t'ha dit el veí
és, ai ves, qui ho diria,
català genuí?

Obre bé els ulls i mira
de la rosa l'esclat,
símbol de poesia,
d'amor i d'amistat.
Que ràpid es mustiga
l'encant de la bellesa!
Quin contrast fa amb el llibre,
tresor de lletra impresa.

Ja ho deia un savi escriba
d'Egipte, d'Orient:
«Val més una obra escrita,
feta pacientment
que no pas un retaule
atapeït de sants
o una paret ornada
amb dibuixos llampants.

Té més poder un llibre
i els seus ensenyaments
que no el castell d'un príncep,
obert als quatre vents
o que la portalada
d'un temple gegantí
que el pas del temps esborra,
despulses de l'ahir».

I encara que l'escriba
sigui mort i enterrat,
el text que d'ell perdura
commou la Humanitat.
Que visqui doncs la festa
de la civilitat
i Sant Jordi revifí
anhels de llibertat,
fruit de la nostra història,
gravats en la memòria
d'un poble que combat
contra greuges i atacs
de tot tipus de dracs.

CLUEDO ELECTORAL

Tal com mana la tradició, cada quatre anys els companys del **Pou** del vostre espaitemps dediquen el tema del mes a conèixer millor la Manresa proposada per les persones alcaldables. Segons l'espòiler que m'han fet, els candidats han anat passant un per un pel local de la revista a prendre un cafè. I la veritat és que em sembla una ocasió perduda per treure profit substancial de la cursa electoral. Al meu espaitemps, l'equip de redacció del **Pou** té idees més trencadores i estratègiques. Creuen que hi ha massa candidatures i no generen prou interès als lectors de la revista. En conseqüència, sempre que hi ha eleccions municipals, fan rodar caps, literalment. Per exemple, l'any 2023 també van fer un cafè amb els alcaldables al local del carrer de Sobrerroca, però amb diferències interessants. En primer lloc, la data i l'hora del cafè va ser la mateixa per a totes les candidatures. D'aquesta manera asseguraven generar, en pocs metres quadrats i sense ventilació, friccions entre els rivals electorals. I aquestes se suposa que van detonar el següent detall: una tassa aleatòria contenia cianur. Res, el just per reduir el nombre de candidatures i generar infi-

nites especulacions. Gràcies a aquesta sacsejada, el **Pou** va tenir un cadàver al local –publicitat gratuïta, o gairebé– i suc per potenciar de mala manera tant la revista de Sant Jordi –rècord de vendes absolut– com el debat electoral televisat per TV3.

El que *podria* sobtar sobre aquest crim és que no es va resoldre mai, ningú del **Pou** va acabar entre reixes i els alcaldables supervivents van guanyar popularitat. I dic «podria» perquè a alguns no ens sorprèn gens, ja que sabem que aquest Cluedo és una obra mestra més del coordinador electoral de la revista. Un ésser que no figura en cap escrit de l'Associació cultural El Pou de la gallina, però que cada quatre anys és capaç d'agitar la campanya electoral i incrementar els subscriptors de la revista. Hi ha rumors que afirmen que és un exagent del **CNI català**, altres que sospiten que podria ser un exalcalde o alcaldable manresà, i fins i tot hi ha qui diu que les estratègies criminals simplement les dictamina una trista IA. Sigui com sigui, al nostre espaitemps sempre esperem les municipals amb candeletes –no com altres– i amb el **Pou** de Sant Jordi al costat de la tassa del vàter.

CLARA CORNET, 'JO VULL SER BOMBERA!'

Si no la coneixeu, almenys n'haureu sentit a parlar: una noia jove, de tot just trenta-un anys, que té una característica encara avui singular: és bombera. Parlem de la Clara Cornet i Augé, filla d'Imma Augé i Joan Cornet, aquell alcalde primer dels nous ajuntaments democràtics sorgits el 1979. «Però jo soc la petita de tres germans, després del Jordi i l'Anna, i ja vaig néixer amb la família a Brussel·les. M'hi vaig estar vuit anys fins que vam tornar tots tres amb la mare, a Manresa». Estudiosa i molt bona esportista, aterra al Sagrat Cor i, després, farà la secundària a la Salle, mentre defensa el Manresa de vòlei, i esquia els caps de setmana d'hivern. «Vaig fer vòlei sis o set anys, des dels tretze». En acabat va a l'Autònoma a fer Ciències Ambientals atreta per temes com el reciclatge, el canvi climàtic o la gestió forestal. Sap que d'això costa molt trobar feina i per això, quan acaba, fa de seguida un màster d'educació. «Jo volia treballar, sentir-me útil i fer alguna cosa per a la gent. Amb els pares –tots dos psicòlegs!– només veia sortides en l'àmbit educatiu o sanitari que no m'acabaven de fer el pes. Em calia una cosa més *canyera*...» I certament ja havia estat monitora esportiva, de caiac i d'esquí, però va començar a fer classes a secundària —dos anys a l'institut de Solsona i dos més a Manresa, l'un al Peguera i l'altre a mitja jornada al Manresa 6. I amb tot, sempre tenia present un monitor, company de feina al Port del Comte, que explicava els seus estius de bomber. «Ja havia començat la docència a secundària i, per canviar, em faltaven referents! Va ser quan vaig conèixer una noia que s'estava preparant oposicions que vaig pensar «doncs jo també podria fer-ho!» Només quedava dir-ho a casa, després d'haver fet una carrera i tenir un màster d'educació i un de gestió

ambiental... «i em van respondre: ja ens ho esperàvem!». De manera que als vint-i-sis anys es treu el carnet de camió tot resseguint un camí que fins aleshores semblava exclusiu dels homes. Els temes teòrics són complexos, fins i tot comptant amb la carrera. I es requereix molta competència física i psíquica. Fet i fet reconeix sense embuts que li han calgut quatre convocatòries d'oposicions per obtenir plaça. La primera va ser per mirar-s'ho, a la segona no va passar la prova de corda i a la tercera, que va aprovar... va quedar desplaçada en el recompte de mèrits. Fins a la quarta! Ara sí, és bombera de la Generalitat de Catalunya des del setembre de 2022. «Soc bombera, i bombera vocacional. Treballar i ajudar em sembla fascinant. Enmig de l'emergència, de cop passes de zero a cent i vas al servei maquinant». El primer foc va ser senzill, un canyissar que espetegava molt i on hi havia molta brutícia i fum, a Gavà, on estava fent pràctiques. Però també va ser al Pont de Vilomara l'estiu passat. I ara mateix, al parc de Ripoll, en un equip de tres persones per torn, i sense especialistes, es pot trobar de tot, des d'un accident fins al gat que no sap baixar de l'arbre. «Em llevo a dos quarts de sis i me n'hi vaig amb un somriure! I això que si no plou, aquest estiu pinta complicat. En aquests últims dies ja hi ha hagut força focs forestals fins i tot en un entorn teòricament humit com el del Ripollès!». Fins ara ha passat per Gavà, Terrassa i Ripoll, i mai ha coincidit amb cap dona. I està convençuda que s'ha d'incentivar l'opció laboral femenina, i difondre'n la tasca. «Avui ja no és cosa de força. Es treballa molt en equip i ens cuidem i ens ajudem. I falten bomberes exemplars!». Des d'aquí li pronostiquem una llarga carrera al cos i esperem que així que sigui possible obtingui plaça al parc de Manresa.

LA NORMA

La norma estableix que els establiments on es venen vestits disposin d'un emprovar. El que no preveu (si més no d'una manera explícita) és l'ús que lliurement cada botiga pugui fer-ne. Segons el reglament, a l'estiu totes les piscines públiques han de contractar un socorrista. Que una vegada contractat s'estigui dret o ajagut, de cara a la piscina o a la barra del bar, ja és una altra cosa. Aquest mateix socorrista segurament haurà arribat amb cotxe. Sigui de la marca, el color i l'edat que sigui, segur que té un pedal de fre i una marxa enrere. Altra cosa és que qui condueix vulgui utilitzar-los o fer com si no haguessin existit mai. Al professorat també se li exigeix un coneixement bàsic de català, que una vegada a l'aula pot ignorar com qui oblidava què va fer abans de l'última ronda. I el problema és teu quan demanes d'emprovar-te unes faldilles o un biquini i et trobes que l'emprovar és ocupat per una deixalleria de cartons, bosses i altres andròmines. A la fi optes per canviar-te en un racó, dissimulant la vergonya amb una màscara de Buda. Després de passar per caixa, sents com la dependenta comenta: «Se'ns estan acabant les màscares, i no és carnaval».

CARME JUNYENT VISITA LLIBRERIES MANRESANES

La lingüista Carme Junyent, autora de diversos llibres sobre el present i el futur del català i col·laboradora habitual dels mitjans de comunicació, és molt activa a les xarxes socials, especialment a Twitter, on interacciona força amb la resta d'usuaris, aconsella i es deixa aconsellar. El Dissabte Sant va ser a Manresa amb la intenció de fer una ruta per les llibreries de la ciutat. Aquest és el fil que va piular sobre un periple que no va començar gaire bé, però va tenir un final feliç: «Us faig la crònica del meu Dissabte Sant. Hem anat a Manresa amb la intenció de visitar les tres llibreries que m'havíeu recomanat. Hem començat per la Parcir. Tancat. Després La Papasseit. Tancat. Ens hem embolicat pels carrers de Manresa. Hem demanat auxili a un manresà perquè ens ajudés a sortir i ja pensàvem que no era el nostre dia i que més valia deixar-ho córrer. Però aleshores hem tingut una visió màgica. Hem anat a la Poques Paraules i ha resultat que és una llibreria molt bonica amb una manera d'endreçar els llibres que m'ha entusiasmat. Bé, de fet, tal com els endreço jo a casa: per països/llengües...».

PROCESSÓ TRANS

I és ben bé que en la varietat hi ha el gust. Com en el cas dels actes de Setmana Santa a Manresa, que es van engruixint. Si l'any passat es va recuperar la Processó del Silenci, aquest any també vam tenir processó trans. El penitent, l'actor i drag-queen Blau Piqué, reivindicant els drets de transvestits i persones transsexuals, com el podeu veure al seu pas per davant de la redacció del Pou. Llibertat total d'expressió, no caldria sinó, ni que sigui per evitar la diàspora dels manresans per col·lapsar les carreteres.

'MAKING OF' DE LA PORTADA

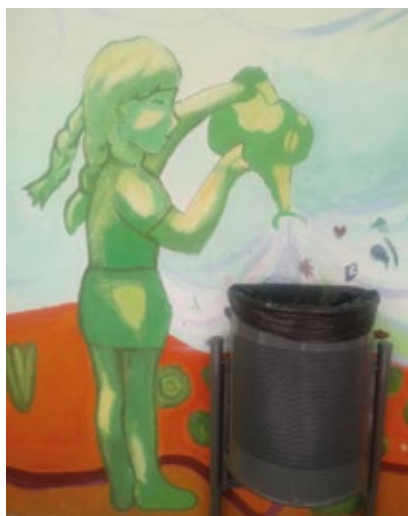
No és la primera vegada que, en aquesta mateixa secció, publico una imatge

-i els comentaris pertinents- de les petites odissees que comporta fer les fotografies de portada de la revista. Novament tornem a contemplar el fotògraf retratat, és a dir, l'autor de les instantànies de capçalera, Francesc Rubí, en acció, buscant el millor angle, la llum propícia i la distribució estratègica dels personatges que han d'aparèixer a la portada del **Pou**. Aquest cop els alcaldables es van citar a la redacció de la revista perquè entrés en joc tant la nova redacció com el pou ignasià, que és a tocar. Escala amunt i avall, Rubí va explorar diferents propostes comptant amb la complicitat dels caps de llista.

MUPI DISPONIBLE

Pel que sembla, no s'acaben de vendre prou els espais publicitaris anomenats mupis que s'instal·len en marquesines de les parades d'autobús i altres punts de pas estratègics de la ciutat. El cas és que, a Manresa, l'empresa que s'encarrega de la contractació, en lloc de clàssic «disponible» quan no s'ha trobat client, fa temps que juga amb lemes que donen a entendre que l'espai, fefaentment, es troba en un punt que atreu moltes mirades. En aquest exemple, però, no sé pas si les cadires del Passeig -aquelles de la Rosita vull dir- són un exemple prou 2.0 per atraure els possibles anunciants.

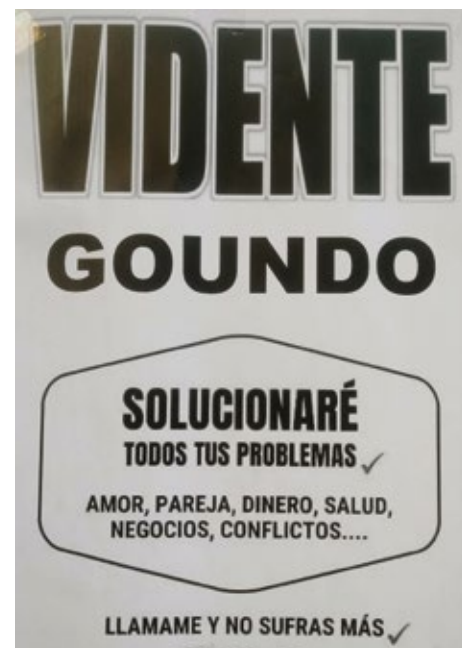

ART URBÀ... DE SEQUERA

Manresa, seu del moviment dels murs plàstics i de l'art efímer del grafit ja que hi ha moltes (massa) tàpies i parets en solars amb intervencions pendents de desenvolupar, exhibeix excel·lents obres que embelleixen l'entorn fins que no arribi el moment d'enderrocar, esponjar o, simplement, passar una mica l'escombria. Sembla que és el tema de referons d'aquest mural de la Muralla de Sant Francesc que ha retratat un veí de la zona en què es combina la pintura del mur amb un element de mobiliari urbà, la paperera, on la nena dibuixada rega com si fos un parterre o una torreta, en una mena d'oda a l'espai verd en plena trama urbana. La paràbola, en episodi de sequera, potser no acaba de funcionar, però confio que la situació es capgiri aviat. Per cert, no hem pogut determinar l'autoria del mural.

TÀPIA (TAMBÉ DISPONIBLE)

Per cert, tornant a les tàpies que eviten l'ocupació de baixos i edificis, un lector es va adonar que a la paret de l'antiga botiga Born 12 encara hi ha gravat el nom de l'establiment de discos i pel·lícules. Va fer-hi una foto i me l'ha enviat. El gravat es va mantenir fins i tot quan, durant un temps, s'hi va instal·lar una gelateria (de la qual també es conserva el rètol). Amb motiu de les municipals, al costat mateix d'aquest local Impulsem Manresa hi ha obert el local de campanya.

EL SANADOR TOTAL

A moltes poblacions, es reparteixen petits fulls (de la mida d'una estampea de sant) corresponents a suposats mestres, xamans, druides i curanderos en general amb un amplíssim catàleg d'habilitats per tractar des de mals de baixa intensitat com el mal de cap, fins a patologies més severes, passant per diversos mals de l'ànima. En el cas del vident Goundo, que una subscriptora m'ha fet arribar, sembla que els serveis se centren en aspectes espirituals i conflictes. L'objectiu, segons sembla, és deixar de patir... pel que sigui.

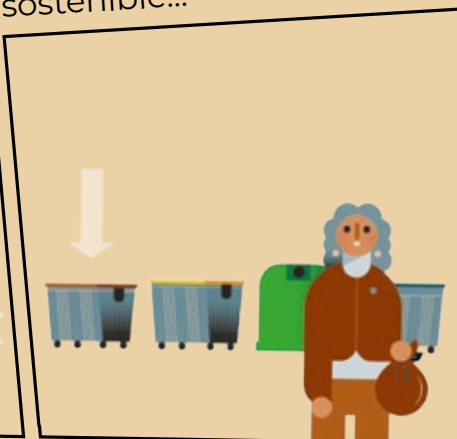

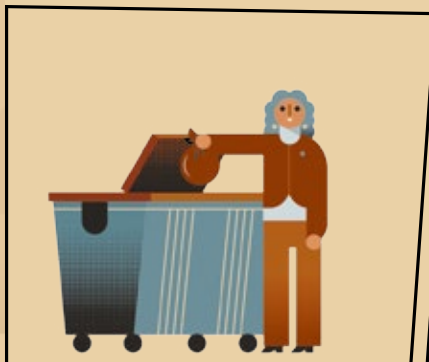
TU ETS PART DEL CANVI

Si no fem alguna cosa, viurem en un planeta esgotat i insostenible...

Però el canvi és possible. I ja ha començat!

Jo separo les restes de menjar i les poso a l'orgànica amb una bossa compostable. Així es poden convertir en compost. L'orgànica, cap al marró!

Si al teu municipi es fa la recollida porta a porta, deixa l'orgànica a la porta de casa teva el dia que toqui

CONSORCI DEL BAGES
PER A LA GESTIÓ DE RESIDUS

Història de les mans

Exposició itinerant
2022-24

Centre Cultural el Casino
24.03-21.05.23

Horari: de dimarts a diumenge,
de 17.30 a 20.30 h;
dilluns no festius, tancat

Passeig de Pere III, 27

08241 Manresa

938 720 171

manresacultura.cat/casino

centrecultural@ajmanresa.cat

FB @centreculturelcasino

IG @manresacultura

Antoni Muntadas, *Gestes* [detall], 2003. © Muntadas, VEGAP, Barcelona, 2022

diba.cat/oda/historiadelesmans

#HistòriaDeLesMans